

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Národní orgán pro koordinaci

**NÁRODNÍ KONCEPCE REALIZACE POLITIKY
SOUHRŇNOSTI V ČR PO ROCE 2020**

**PODKLAD PRO DOHODU O PARTNERSTVÍ PRO OBDOBÍ 2021-
2027**

prosinec 2018
MMR-NOK

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Obsah

Úvod	5
1. ANALYTICKÁ ČÁST	6
1.1. Makroekonomická analýza – shrnutí	6
1.1.1. Situace ČR v EU.....	6
1.1.2. Domácí kapitál a zahraniční investice	6
1.1.3. Omezení ekonomického růstu.....	6
1.1.4. Vládní výdaje a veřejná správa	7
1.1.5. Kvalita života v ČR.....	7
1.1.6. Celkové shrnutí a výhled	7
1.2. Sektorové oblasti – shrnutí	7
1.2.1. Trh práce a zaměstnanost.....	7
1.2.2. Vzdělávání	8
1.2.3. Sociální začleňování, boj s chudobou a péče o zdraví	9
1.2.4. Veřejná správa a bezpečnost.....	10
1.2.5. Výzkumný a inovační systém	11
1.2.6. Podpora podnikání a průmyslu.....	13
1.2.7. Doprava	13
1.2.8. Posun k nízkouhlíkovému hospodářství.....	14
1.2.9. Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství.....	15
1.2.10. Kultura	16
1.3. Průřezové oblasti	17
1.3.1. Přizpůsobení se změně klimatu.....	17
1.3.2. Společnost 4.0	18
1.3.3. Územní dimenze.....	18
1.4. SWOT analýza za tematické oblasti NKR.....	19
1.5 Shrnutí hlavních vývojových trendů v EU a ve světě*	24
2. EVROPSKÁ ROVINA.....	27
2.1. Víceletý finanční rámec.....	27
2.2. Návrh nařízení pro EU fondy	28
2.3. Vazba tematických (pod)oblastí NKR na cíle politik EU	29
3. NÁVRHOVÁ ČÁST.....	34
3.1. Východiska	34
3.2. Vize a struktura cílů.....	36
3.2.1. Vize	36
3.2.2. Globální cíl.....	36

3.2.3. Priority.....	37
3.3. Vyhodnocení 1. fáze prioritizace.....	39
3.4. Výsledky hodnocení	39
3.5. Závěry a doporučení pro další fázi.....	40
3.6. Doplněk s programy EU	41
4. NÁVRH A PRINCIPY IMPLEMENTACE.....	45
4.1. Východiska implementační části	45
4.2. Návrhy variant programů.....	45
4.2.1 Varianta I (5 tematických OP; 1 regionální OP; 1 OP na TP; přeshraniční OP)	47
4.2.2 Varianta II (3 tematické OP; 1 regionální OP; 1 OP na TP; přeshraniční OP).....	49
5. Doporučení MMR k návrhu programů.....	52
6. Seznam použitých zdrojů	53

Seznam použitých zkratk

AMIF	Azylový, migrační a integrační fond
BaP	benzo(a)pyren
CEF	Nástroj pro propojení Evropy
CF/FS	Fond soudržnosti
CP	cíl politik EU
DESI	Digital Economy and Society Index
EaSI	Program pro zaměstnanost a sociální inovace
EGF	Evropský globalizační fond
EPOS	Expertní poradní skupiny pro budoucnost politiky soudržnosti
ERDF/EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
ESSP	Expertní skupina pro strategickou práci
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FEAD	Fond evropské pomoci nejchudším osobám
ICT	Informační a komunikační technologie
IN	Integrované nástroje
ISF	Fond pro vnitřní bezpečnost
IZS	Integrovaný záchraný systém
HMU	Hospodářská a měnová unie

HPH	hrubá přidaná hodnota
HDP	hrubý domácí produkt
KP	Kohezní politika
LIFE	Program pro životní prostředí a oblast klimatu
MBVI	Nástroj pro řízení hranic a víz
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NHD	hrubý národní důchod
MSP	malé a střední podniky
NKR	Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020
NO2	oxid dusičitý
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP VVV	Operační program výzkum, vývoj a vzdělávání
OP Z	Operační program zaměstnanost
IROP	Integrovaný regionální operační program
OZE	obnovitelné zdroje energie
PM	polétavé částice
PT RHSD	Pracovní tým Rady hospodářské a sociální dohody
PZI	přímé zahraniční investice
SRP	Společná rybářská politika
SZP	Společná zemědělská politika
VaV	Výzkum a vývoj
YEI	Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí
ZPF	Zemědělský půdní fond

Úvod

Na základě usnesení vlády ČR č. 636 ze dne 11. září 2017 započalo Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) se zpracováním Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020 (NKR). Stěžejním cílem NKR je určit hlavní věcné oblasti pro financování po roce 2020 a na jejich základě navrhnout architekturu implementace politiky soudržnosti v ČR.

Koncepce nezahrnuje Společnou zemědělskou politiku (SZP) zahrnující přímé platby financované z Evropského zemědělského záručního fondu a Program rozvoje venkova financovaný z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a dále Společnou rybářskou politiku (SRP), která je financována prostřednictvím Evropského námořního a rybářského fondu. V ČR je SRP realizována na základě Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu, který definuje klíčové potřeby a národní cíle v oblasti českého rybářství.

V období od září 2017 do června 2018 byla ve spolupráci s rezorty a dalšími partnery¹ zpracována analytická část NKR, kterou schválila rada pro ESI fondy na ministerské úrovni dne 24. 7. 2018.

S ohledem na rozsah zde předkládáme shrnutí analytické části. Kompletní analýza je pak přílohou tohoto dokumentu.

Analytická část a tudíž i návrhy priorit a cílů NKR neřeší některé z oblastí buď vůbec (např. jaderná energie, letecká doprava, reforma důchodů a systému sociálního zabezpečení či také oblasti ze společné zemědělské politiky), nebo je řeší či mají ambici řešit jen dílčím způsobem (např. vodní doprava, zpracování odpadu - energetické využití a skládkování komunálního odpadu). V obecné rovině to ovšem neznamená, že se o podpoře takovýchto důležitých oblastí neuvažuje z jiných zdrojů (z národních prostředků, přímo řízených programů aj.). Tyto oblasti budou samozřejmě posuzovány stran tvorby Národního investičního plánu.

¹ Na zpracování NKR se podílejí věcní gestoři jednotlivých agend, kteří mají dle kompetenčního zákona jasně stanovené agendy a působnost.

1. ANALYTICKÁ ČÁST

1.1. Makroekonomická analýza – shrnutí

1.1.1. Situace ČR v EU

Z hlediska ekonomické vyspělosti se pozice české ekonomiky víceméně za posledních 20 let nezměnila. ČR stojí v popředí pomyslného pelotonu bývalých postkomunistických států, přičemž některé země ekonomického jádra EU jsou výkonnostně stále daleko vpředu. ČR patří mezi otevřené ekonomiky, v rámci EU jsme velikostně středně velká ekonomika, významně citlivá na dění v globální ekonomice. Patříme do skupiny zemí hospodářsky navázaných na Německo, které je tudíž naším největším obchodním partnerem.

V období 2000–2007 docházelo k reálné konvergenci z hlediska produktivity, ale od roku 2007 Česko stagnuje, přičemž mnohé země střední a východní Evropy se významně přiblížily úrovni produktivity Česku a např. Slovensko dosahuje i vyšších hodnot (viz analýzy INKA, 2016). Zaostávání ČR v růstu produktivity za průměrem EU je jednou z důležitých příčin zpomalené konvergence HDP.

Konvergenční proces ČR ke státům západní Evropy se v uplynulém desetiletí značně zpomalil. Hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele přepočtený pomocí parity kupní síly (PPS) se k průměru EU mezi roky 2009–2017 přiblížil jen o 3 p. b. (z 85 % na 88 %).

1.1.2. Domácí kapitál a zahraniční investice

Příliv přímých zahraničních investic (PZI) měl dozajista pozitivní finanční i nefinanční dopady na české podniky. Tento fenomén má však i některé potenciálně negativní dopady, např. nedostatečnou tvorbu domácího kapitálu, která neumožňuje výraznější posun domácích firem v mezinárodních hodnotových řetězcích.

ČR je oproti státům EU15 značně podkapitalizovaná, pokud jde o objem kapitálu na zaměstnance. Jedním z limitů růstu malých a středních podniků (MSP) a jejich produktivity je i malé využívání alternativních nebankovních zdrojů financování prostřednictvím kapitálu – jakými jsou private equity a fondy rizikového kapitálu či veřejná nabídka na alternativních obchodních platformách pro (MSP). Pozice domácích podniků a vyšší přidaná hodnota

V české ekonomice dlouhodobě převládají firmy, které jsou v pozici dodavatelů nižších řádů, což může dlouhodobě znamenat hrozbu pro konkurenceschopnost ekonomiky. Typická je pozice i větších firem obvykle na nižších stupních hodnotových řetězců, s čímž je spojená stále významná závislost na cenové konkurenceschopnosti. Významnou hrozbou je především neustále se stupňující tlak odběratelů na cenu dodávaných komponentů a reálná hrozba nahrazení firem z ČR levnějšími producenty z jiných zemí.

1.1.3. Omezení ekonomického růstu

Kombinace prostředí stále ještě nízkých úrokových sazeb a ekonomického růstu se v ČR projevuje ve vysoké dynamice hypotečních úvěrů. Spolu s faktory, jež limitují nabídku rezidenčních nemovitostí, tento vývoj přispívá k růstu nabídkových cen bytů. Na trhu práce se ekonomická konjunktura odráží ve velmi vysokém využití pracovní síly, přičemž nedostatek zaměstnanců se stává bariérou pro další růst produkce.

1.1.4. Vládní výdaje a veřejná správa

Veřejná správa tvoří institucionální rámec definující pravidla, ve kterých mohou soukromé subjekty operovat, a tím může výrazně pozitivně či negativně ovlivnit potenciální produktivitu dané ekonomiky. Kvalita i výkonnost institucí zůstává v ČR problémem. Nízkou výkonnost veřejné správy deklarovala v roce 2016 v rámci Hospodářského přehledu pro ČR také OECD, která ji charakterizovala jako 5. nejméně výkonnou v rámci zemí OECD, a to při zohlednění faktorů jako je byrokracie, kvalita soudnictví, korupce či neefektivita ve fungování státní správy. Z relevantních států EU jsou na tom hůře např. Slovensko, Řecko či Itálie. OECD však veřejnou správu vyhodnotila také jako relativně levnou (z hlediska výdajů na obecné veřejné služby, pořádek a bezpečnost) – v přepočtu dle parity kupní síly výdaje na obyvatele dosahují pouze necelých tří čtvrtin průměru OECD. Mezi 29 států OECD je česká veřejná správa 7. nejlevnější.

1.1.5. Kvalita života v ČR

V implementaci ESI fondů v období 2014–2020 zesílilo zaměření na výsledky, přičemž Evropská komise (EK) výsledky definuje jako zamýšlené změny v konkrétních rozměrech kvality života. Podle Better Life Index je kvalita života v ČR vyšší než v průměru OECD v oblastech vzdělávání, osobní bezpečnosti či vyváženosti pracovního a osobního života. Na druhé straně ČR zaostává v oblastech zdraví, bydlení, občanské angažovanosti, ale zejména v oblasti příjmů.

1.1.6. Celkové shrnutí a výhled

Vývoj české ekonomiky po finanční krizi poukázal na strukturální problémy zabraňující rychlejší konvergenci k vyspělejším státům původní EU15. Zejména se jedná o vysokou závislost na zahraničních investorech, kteří využívají ČR jako svou základnu pro výrobu relativně jednoduchých komponent. Tato výroba je přitom často vysoce náročná na pracovní sílu, což vytváří přetlak na trhu práce a zostřuje konkurenci pro firmy v českém vlastnictví i na trhu práce. Od roku 2002 sice klesal objem PZI, a naopak trvale rostl odliv výnosů z těchto investic, což je jeden z důvodů nedostatečné tvorby kapitálu. Neefektivní výkon veřejné správy přináší dodatečné administrativní náklady a dostatečně nestimuluje soukromý sektor.

To jsou základní strukturální problémy, které zabraňují rychlejšímu přesunu k vyspělé znalostní ekonomice a tím i ke konvergenci k ekonomicky vyspělejším členským státům EU. Na druhou stranu česká ekonomika v posledních dvou letech vykazuje výrazné zlepšení ve většině problémových oblastí a tento progres je predikován i pro nejbližší roky. Je proto nutné z této nynější výhodné pozice domácí ekonomiky profitovat a využít toho pro výzvy, které s sebou přinese příští ekonomický pokles, zejména v oblasti veřejných rozpočtů, investic a zlepšení efektivnosti a kvality veřejné správy.

1.2. Sektorové oblasti – shrnutí

1.2.1. Trh práce a zaměstnanost

Český trh práce obecně vykazuje dobrou výkonnost. Na straně poptávky po pracovní síle je poměrně závažným problémem nedostatek pracovníků, zejména v určitých oblastech výroby a služeb, který brzdí ekonomický růst. Roste význam rekvalifikací a obecně dalšího profesního vzdělávání.

Nadále přetrvává výrazné znevýhodnění žen v oblasti zaměstnanosti, mezd a, zejména u starších žen, ohrožení chudobou. Málo jsou využívány flexibilní formy práce, které by mohly zvýšit zaměstnanost žen pečujících o děti nebo jiné osoby závislé na péči jiných či některých skupin ohrožených na trhu práce. Ohrožené skupiny se často nedaří zaměstnávat v udržitelných formách zaměstnání a dochází k projevům prekarizace práce.

Problémy trhu práce mají i územní dimenzi, kdy situace v regionech soudržnosti Moravskoslezsko a Severozápad je horší než v ostatních regionech, přetrvává zde strukturální nezaměstnanost a dochází k odlivu kvalifikovaných zaměstnanců. K špatné uplatnitelnosti a k celkovému nesouladu nabídky a poptávky na trhu práce, musí být přistupováno s vědomím propojení trhu práce a systému vzdělávání a nutnosti spolupráce zainteresovaných institucí na různých úrovních. Pro přechod ze vzdělávání do světa práce je třeba posílit spolupráci škol a firem. Také postupně zhoršující se demografická situace může výrazně negativně ovlivnit budoucí směřování trhu práce.

Dlouhodobě je nutné pracovat na přetváření české ekonomiky tak, aby docházelo k růstu produktivity práce a většímu prosazování výroby s vyšší přidanou hodnotou. Trh práce budou měnit nové trendy spojené prohlubující se digitalizací ekonomiky (Průmysl 4.0 a Práce 4.0), zánikem některých a vznikem nových profesí a forem práce. I nadále zůstává jednou z priorit modernizace služeb trhu práce a efektivnější cílení a využívání nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti.

K dalšímu detailnímu řešení byly na základě analýzy NKR vybrány tyto tematické podoblasti:

- Zvýšení účasti znevýhodněných skupin na trhu práce prostřednictvím individualizovaných služeb a jejich efektivnější aktivizací (včetně lepšího cílení aktivní politiky zaměstnanosti)
- Modernizace institucí na trhu práce
- Sňadování pracovního a osobního života a rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce
- Další profesní vzdělávání
- Pracovní mobilita podle kvalifikace a potřeb v území

1.2.2. Vzdělávání

Vzdělávací systém v ČR vykazuje v řadě oblastí relativně dobré hodnoty, které se více či méně daří udržet. Zde lze poukázat na solidní výsledky v rámci mezinárodních šetření v oblasti měření výsledků vzdělávání a dále nízkou míru podílu předčasných odchodů ze vzdělávání. To spolu s udržením otevřeného přístupu k terciárnímu vzdělávání vede k nárůstu podílu vysokoškolsky vzdělané populace. Výsledky vzdělávání jsou však do značné míry ovlivněny významnými regionálními disparitami poukazující na strukturální problémy některých regionů. Nárůst regionálních disparit v rámci vzdělávacího systému tak představuje výzvu pro tvůrce vzdělávacích politik.

Z hlediska dlouhodobých trendů je zásadní podporovat procesy vzdělávání a výuky nezbytné pro Společnost 4.0. Stejně důležité je aktualizovat metody a formy výuky díky exponenciálnímu rozvoji technologií, umělé inteligence a virtualizace světa. Vzdělávací systém v ČR musí rozvíjet kognitivní schopnosti i praktické dovednosti, ale také poskytovat robustní základ všeobecného vzdělání a rozvíjet dovednosti s těmito znalostmi pracovat (klíčové kompetence).

Vzhledem k nedostatečné atraktivitě učitelského povolání na jedné straně (v některých předmětech přitom hrozí i nedostatek učitelů, např. na prvním stupni základních škol nebo v přírodovědných předmětech) a nízké motivaci k učení u žákovské populace na druhé

straně, je zapotřebí proaktivnější přístup státu a krajských samospráv k nastavení vzdělanostní a oborové struktury a ke zlepšování platových a pracovních podmínek. Je zapotřebí podporovat odborné vzdělávání a spolupráci škol a zaměstnavatelů, systematizovat ranou péči a vzdělávání ve věku 0-6 let tak, aby umožňovaly vyrovnávání vzdělávacích šancí. Neméně důležité je zjednodušit regulační procesy a snížit administrativní zátěž ředitelů a učitelů škol. Náležitá péče by měla být věnována také talentovaným jedincům a podpořit v rámci systému osobnostní rozvoj tímto směrem.

Je potřeba klást důraz na doplnění studijních programů o prvek přenositelných, multioborových a interdisciplinárních kompetencí, včetně jazykových a ICT kompetencí. Pro uplatnitelnost na trhu práce je s ohledem na orientaci ČR na průmysl a export důležitá znalost více cizích jazyků, zejména pak jazyků příhraničních států. Takto nastavený model je nutné vnímat také jako model přispívající k rozvoji vzdělávání pro udržitelný rozvoj v široké škále vzájemně propojených environmentálních, ekonomických a sociálních otázek. Nadále je potřeba pokračovat v podporování kvalitní praxe studentů, zapojování odborníků z praxe a podpory spolupráce vysokých škol s podnikatelskou sférou v oblasti výzkumu a vývoje.

Důležitá je podpora celoživotního vzdělávání (občanského i profesního) u celé populace, včetně zapojení věkových skupin 55+ a 65+ do vzdělávání. Vize moderního vzdělávání vychází z principu celoživotního učení a směřuje k vybudování otevřeného prostředí, které umožňuje každému jedinci bez rozdílu a bez překážek vzdělávat se po celý život.

K dalšímu detailnímu řešení byly na základě analýzy NKR vybrány tyto tematické podoblasti:

- Obsah a metody výuky pro připravenost na změny
- Nerovnosti ve vzdělávání a individuální přístup k žákům a studentům
- Podpora pracovníků ve vzdělávání
- Infrastruktura pro vzdělávání

1.2.3. Sociální začleňování, boj s chudobou a péče o zdraví

Ačkoliv v mezinárodním srovnání je situace v ČR relativně příznivá, podrobnější data o nerovnostech, jejich regionálním rozložení a rizicích pro společenskou soudržnost činí ze sociálního začleňování jednu z priorit pro další období. Oblast sociálního začleňování se potýká s resortní a systémovou neprovázaností, problematická je administrativní náročnost, nejasné a mnohdy nejisté kompetence a chybějící celistvý pohled a přístup.

V zájmu budoucího vývoje je zapotřebí v této oblasti zjednodušit a zpřehlednit celý systém. Je potřeba více spolupracovat s neveřejným sektorem, občanskou společností, komunitními a lokálními skupinami i s jednotlivci. Politiky sociálního začleňování je potřeba provázat s politikami integrace menšin, zejména integrace Romů, a s bojem proti diskriminaci. V rámci politiky sociálního začleňování bude nezbytné dokázat zajistit pružnost systému, aby v krátkém časovém horizontu reagoval na případné změny a jejich dopad, jak na celospolečenské, tak místní úrovni. Rovněž bude nutné zastřešit toto téma mezesortní koordinací sociálních, zdravotních, vzdělanostních, bezpečnostních a dalších potřeb.

Je potřeba nastavit systém financování služeb na pomezí zdravotní a sociální problematiky. Společným tématem oblasti zdravotních i sociálních služeb je i neukončený proces deinstitucionalizace a transformace těchto služeb směrem do komunity (do vlastního sociálního prostředí klientů/pacientů). Z pohledu zdravotnické oblasti se aktuálně jedná především o deinstitucionalizaci psychiatrické péče, která je hlavní součástí probíhající komplexní reformy psychiatrické péče, a která úzce souvisí se vznikem nových typů služeb v komunitě na multidisciplinární bázi se zastoupením zdravotních i sociálních složek. S

potížemi institucionálního ukotvení na zdravotně-sociálním pomezí se dlouhodobě potýkají adiktologické služby, tj. služby pro osoby trpící závislostní poruchou. Dále je rovněž nutné řešit personální kapacitu v rámci zdravotních i sociálních služeb, a to i s ohledem na demografické trendy. Podporu si zaslouží i jiné udržitelné formy financování v sociální oblasti, jako jsou finanční nástroje, větší podpora sociálního podnikání a aktivní zaměstnanost podporou malých a rodinných podniků. Základem, bez kterého se neobejde standardní kvalita života, je dosažení nápravy u dostupného bydlení.

Vzhledem k vývoji v přístupu ke zdraví jako takovému je nutné se rovněž zaměřit především na prevenci (včetně např. vzniku center prevence) a zvyšování zdravotní gramotnosti a motivace občanů k vlastnímu zdraví. Chystá se rovněž reforma primární péče, s níž souvisí i modernizace urgentních příjmů a jejich návaznost na další segmenty akutní péče s ohledem na jejich regionální dostupnost.

K dalšímu detailnímu řešení byly na základě analýzy NKR vybrány tyto tematické podoblasti:

- Podpora aktivního sociálního začleňování
- Sociální bydlení
- Sociální práce a sociální služby
- Péče o zdraví

1.2.4. Veřejná správa a bezpečnost

Výkonnost veřejné správy – tj. zejména úroveň korupce a regulace, kvalita soudnictví i efektivita vlády, dosahují v ČR ve srovnání s ostatními zeměmi relativně nízkých hodnot. Jelikož kvalita a efektivita veřejné správy významně determinuje kvalitu přípravy i samotnou realizaci všech politik, tj. výstupů vládnutí, zákonitě se projevuje také v kvalitě ostatních sektorových politik, definovaných v tomto materiálu. Za tímto účelem je třeba výkonnost veřejné správy dále zlepšovat, a to prostřednictvím změn v nastavení i řízení systému veřejné správy i jednotlivých organizací. Rozhodování ve veřejné správě je třeba založit na relevantních údajích, což přispěje k uvážené tvorbě politik. Je třeba také umenšit resortismus a posílit tak koherenci politik. V neposlední řadě je důležité realizovat změny týkající se poskytovaných služeb, ať už z pohledu posílení kvality front-office či prostorové dostupnosti služeb a to tak, aby byly služby poskytovány občanům a firmám s takovým obsahem a takovým způsobem, odpovídajícím jejich potřebám. Veřejná správa musí veřejnosti poskytnout reálnou možnost zapojení do tvorby politik/služeb a zvyšovat kvalitu tohoto zapojování, neboť od promyšlené participace se odvíjí vyšší legitimita i vyšší efektivita prováděných závěrů. Za účelem dalšího rozvoje veřejné správy bude v dalších letech podporováno také využívání některých inovativních nástrojů, jako je např. pilotování, širší zohlednění odpovědného zadávání veřejných zakázek a zapojování veřejnosti, které by obecně měly podpořit větší příklon k inovacím ve veřejné správě i v jí ovlivněných sektorových politikách.

K větší transparentnosti a zároveň efektivitě veřejné správy by pomohlo zefektivnění rozvoje a provozu digitálních agend veřejné správy a větší využívání služeb eGovernmentu. EK (2016) na základě souhrnného indexu DESI (Digital Economy and Society Index) řadí ČR v části indexu popisující úroveň digitálních veřejných služeb ČR až na 24. místo. V používání služeb eGovernmentu (podíl elektronicky vyplněných formulářů) je dokonce až na 27. místě. Elektronizace se dotýká i služby elektronického zdravotnictví se stávají stále více podmínkou pro udržitelnost zdravotního systému a podporují evropský trend podpory zájmu občana o vlastní zdraví. Důležitým prvkem transparentnosti veřejné správy, který umožňuje občanskou

kontrolu nad fungováním úřadů, je i otevřené publikování dat (tzv. open data). Prioritní oblastí digitalizace bude také agenda územního plánování.

Zásadní je také zajištění dostatečných kapacit veřejné správy pro pružnou reakci na globální trendy, prevenci a řešení mimořádných událostí a krizových situací, včetně dopadů přírodních a antropogenních rizik. V ČR je problémem nedostatečná vybavenost složek IZS a územních samospráv pro záchranné a likvidační práce stejně jako pro zajištění dlouhodobé evakuace obyvatelstva a nouzového přežití a zajištění ochrany obyvatelstva a veřejného pořádku při řešení těchto událostí. Výzvou do budoucna bude implementovat moderní způsob varování, vyrozumění a předávání tísňových informací. Další výzvy v podmínkách veřejné správy představují také migrace, terorismus a extremismus a nedostatečná schopnost státu a veřejnosti pracovat s informacemi včetně nízké odolnosti vůči dezinformacím. Současně je nezbytné podporovat aktivity na úseku prevence kriminality.

V dnešním světě čelí instituce a jejich informační systémy hrozbě kybernetických útoků. Nároky na zabezpečení systémů se stále zvyšují a je nutné soustředit se na bezpečnost těchto informačních systémů, které spravují hodnotné informace. Vzroste i potřeba reagovat na rozvíjející se nové formy kybernetické kriminality, neboť moderní informační a komunikační technologie dnes využívá běžná veřejnost, která je stále více terčem útoků právě v kyberprostoru.

K dalšímu detailnímu řešení byly na základě analýzy NKR vybrány tyto tematické podoblasti:

- Kvalita, transparentnost a efektivita ve veřejné správě
- Ochrana obyvatelstva
- Elektronizace výkonu veřejné správy, e-Government a související infrastruktura
- Kybernetická bezpečnost

1.2.5. Výzkumný a inovační systém

Výzkumný systém se v posledních letech dynamicky rozvíjí. Celkové výdaje na výzkum a vývoj (VaV) v ČR dlouhodobě rostou a v přepočtu na HDP se blíží průměru EU. K rozvoji výzkumného systému v uplynulém období výraznou měrou přispěly i finanční prostředky z ESI fondů, s jejichž využitím došlo k rozvoji výzkumné a inovační infrastruktury a kapacit ve veřejném i soukromém sektoru. Nárůst výdajů na VaV byl doprovázen nárůstem počtu zaměstnanců ve VaV i výzkumných pracovníků ve veřejném i podnikovém sektoru. Přes tento pozitivní rozvoj výzkumného a inovačního systému ČR jako celku existují v ČR značné regionální rozdíly v dynamice výzkumných a inovačních aktivit a souvisejícím socioekonomickém rozvoji regionů.

I přes výrazný rozvoj v uplynulém období a zlepšení produktivity i kvality výzkumu zůstává domácí výzkumný systém poněkud uzavřený mezinárodní spolupráci. ČR v mezinárodním srovnání vykazuje relativně nízký počet publikací vzniklých ve spolupráci se zahraničními pracovišti. Výzkumné týmy z ČR se také dosud zapojují méně do mezinárodních výzkumných programů. V ČR dosud chybí podstatně větší počet výzkumných pracovišť/týmů, kde by vznikaly špičkové výsledky ve světovém měřítku. Do budoucna je proto zapotřebí věnovat pozornost posílení internacionalizace systému VaV. Příležitostí je využití nově vybudovaných center VaV a investice do tzv. velkých výzkumných infrastruktur. Předpokladem je pak posílení mobility a zlepšení kvality lidských zdrojů pro VaV, vč. zajištění dostatečného počtu absolventů s kvalitním vzděláním v přírodních a technických oborech i na zkvalitnění těchto programů v oblastech sociálních a humanitních věd.

Celkové výdaje podnikatelského sektoru na VaV neustále rostou a zvyšuje se i jejich podíl v celkových domácích výdajích na VaV. Podobně narůstá i počet výzkumných pracovníků v podnikatelském sektoru. Podíl veřejných zdrojů ve výdajích podnikatelského sektoru na VaV postupně klesá a vývoj naznačuje zvyšování významu výzkumných aktivit v podnicích.

Podnikový výzkum je v ČR „tažen“ především podniky se zahraniční účastí. Domácí podniky často působí jako subdodavatelé zahraničních firem a jejich VaV aktivity jsou ve srovnání se zahraničními firmami omezené. Do budoucna je proto zapotřebí dosáhnout toho, aby domácí podniky v daleko větší míře rozvíjely své VaV aktivity a svou konkurenceschopnost zakládaly nikoliv na levné pracovní síle, ale na uplatňování nových poznatků a produkci s vyšší přidanou hodnotou, zejména v oblasti perspektivních technologií, jako jsou např. nanotechnologie, informační a komunikační technologie (IKT), biotechnologie apod. Výzvou do budoucna je schopnost podniků nové řešení nejen doma objevit a vyvinout, ale také použít a prodat tak, aby co největší část přidané hodnoty zůstala v domácí ekonomice. Zároveň je zapotřebí využít přítomnosti nadnárodních společností a podniků se zahraniční účastí a podporovat spolupráci domácích podniků s těmito společnostmi a jejich začlenění do globálních inovačních sítí.

S ohledem na existující riziko postupného rozevirání nůžek mezi dynamicky se rozvíjejícími znalostně intenzivními regiony a ekonomicky slabšími regiony a regiony se strukturálními potížemi je potřebné nadále usilovat o rozvoj regionálních inovačních systémů, a to zejména v regionech, které z hlediska výzkumných a inovačních aktivit zaostávají. Jelikož regionální inovační systémy nemohou fungovat výhradně na krajské úrovni, avšak musí být i dostatečně „otevřené“ spolupráci na meziregionální a nadnárodní úrovni, je zapotřebí vytvářet i nástroje, které budou stimulovat spolupráci mezi aktéry (podniky, výzkumnými organizacemi, agenturami, regionální samosprávou apod.) z různých regionů ČR i ze zahraničí (zejména sousedních zemí). Zároveň by měl být podporován vznik/rozvoj partnerství (iniciativ, platform, uskupení apod.), v nichž budou působit výzkumné organizace, podniky a další instituce z více regionů (na národní i nadnárodní úrovni), kde bude řešena problematika, která je pro tyto regiony aktuální.

Ve vazbě na rozvoj znalostní společnosti ČR a stále větší uplatňování moderních technologií i v běžném životě je zapotřebí zvýšit kvalitu vzdělávání na všech typech škol. V souvislosti s očekávaným rozvojem moderních technologií je nezbytné do budoucna zajistit vhodně kvalifikované odborníky v oblastech, jakými jsou zejména IKT a digitální technologie, nanotechnologie a pokročilé materiály, mikroelektronika, biotechnologie apod.

Výzkumný systém v ČR je dosud značně uzavřen spolupráci s aplikačním sektorem. Pro lepší využívání poznatků veřejného výzkumu v podnikových inovacích je proto do budoucna nezbytné zefektivnit šíření a sdílení znalostí z výzkumných organizací a zlepšení činnosti center transferu technologií vytvořených ve veřejných výzkumných organizacích a zvýšení jejich efektivity („mobilizace“ činnosti). Pro zkvalitnění aplikovaného VaV je třeba vhodným způsobem transformovat část výzkumných kapacit ČR na excelentní pracoviště aplikovaného VaV. Základ tohoto systému by mohla tvořit některá výzkumná centra vzniklá za podpory ESI fondů a národních zdrojů. Zároveň je zapotřebí vytvořit vhodné podmínky pro jejich rozvoj a začlenit je do výzkumného a inovačního systému.

K dalšímu detailnímu řešení byly na základě analýzy NKR vybrány tyto tematické podoblasti:

- Prostředí a kapacity pro výzkum
- Průmyslový výzkum a experimentální vývoj s dopadem na inovace
- Funkční propojení veřejné správy, akademického, výzkumného a podnikatelského sektoru, případně NNO a mezinárodní spolupráce

1.2.6. Podpora podnikání a průmyslu

Řada českých podniků usiluje o přechod ke konkurenceschopnosti založené na znalostech a inovacích. Lidské a finanční vstupy do podnikového výzkumu výrazně rostly, nicméně aktivity vedoucí k inovacím a zvyšování konkurenceschopnosti stále nejsou rozšířeny mezi velké množství podniků. Pokud podniky inovují, tak tyto inovace obvykle nejsou vysokého řádu. Velká část přidané hodnoty českých podniků je stále (a v některých odvětvích z většiny) dovážena ze zahraničí. V této realitě mají podniky v ČR daleko nižší znalostní intenzitu než podniky v zahraničí a vyplácí výrazně nižší mzdy výzkumníkům. Velkou příležitostí je jednak posun podniků směrem ke znalostní ekonomice a dále jejich přetvoření na podniky typu Průmyslu 4.0 (poskytování služeb a výroby za pomoci kyber-fyzikálních systémů).

Z hlediska podnikatelské kultury a aspirací českých podnikatelů a inovátorů bylo zjištěno, že mezi top 443 inovujícími podniky v ČR pouze 87 aspiruje být lídrem ve svém odvětví (nebo nice). Většina je však pobočkou nebo dcerou nadnárodní společnosti. V ČR a na Slovensku je navíc „strach z podnikání“ nejvyšší v EU. Pokud má česká ekonomika dlouhodobě vytvářet dostatek zdrojů a být konkurenceschopná v zahraničí, je potřeba zaměřit se na hlavní cíl, a to zvyšování přidané hodnoty výrobků a služeb skrze inovace, rozvoj technologií, zdrojování kulturního a přírodního dědictví a umění. Zde kulturní a kreativní průmysly mohou tradičním průmyslům výrazně pomoci v segmentu, ve kterém zaostávají nejvíce: ve vysoké kvalitě výrobků a služeb, v jejich prezentaci a v budování značek jako součástí hodnoty firmy.

Podpora podnikání musí zahrnout všechny podnikatelské sektory, zejména však MSP jako nejméně rozvinutý sektor s nejvyšším růstovým potenciálem. Je třeba odstraňovat největší překážky rozvoje MSP, zejména usnadnit přístup ke kapitálu a snížit relativně vysoké administrativní bariéry a pomoci jim vstoupit na cestu k produkci finálních výrobků pomocí vzdělávání, výzkumu, vývoje a inovací, ať už technologických nebo designových.

Růst české ekonomiky dosud spočíval především na vnějších zdrojích, na masivním přílivu přímých zahraničních investic a na zvyšování počtu pracovních sil často ze zahraničí. Podpora velkého podnikání by se proto měla zaměřit na schopnost velkých firem dostat se a udržet se na špičce technického, organizačního a obchodního vývoje ve světě, což představuje velké investice do vlastní infrastruktury a do výzkumu, vývoje a inovací. Zároveň hrají velké podniky důležitou roli v rámci posunu k nízkouhlíkovému hospodářství a ochraně životního prostředí a z tohoto titulu je důležitá podpora pro velké podniky i v těchto oblastech.

Je nutné brát zřetel na budoucí postupné propojování a prorůstání sekundární – výrobní sféry s terciární sférou služeb. Dojde ke změně pořadí - sféra služeb se stane sférou primární a výroba se stane službou materializace modelu zákaznický poptávaného výrobku. Česká společnost musí lépe podněcovat kreativitu a oceňovat i odměňovat úspěšné inovace.

K dalšímu detailnímu řešení byly na základě analýzy NKR vybrány tyto tematické podoblasti:

- Rozvoj MSP a posilování inovační schopnosti MSP
- Podpora firem pro zvyšování přidané hodnoty výrobků a služeb v produkčním řetězci
- Zavádění Průmyslu 4.0 ve firmách

1.2.7. Doprava

Dopravní systém má za cíl zlepšit kvalitu života obyvatel a zvýšit konkurenceschopnost české ekonomiky. ČR se nesmí stát vnitřní periferií Evropy. Je proto nezbytné zajistit kvalitní a efektivní dopravní napojení všech regionů ČR v rámci transevropských dopravních sítí na všechny sousední státy, aby doprava nebyla limitujícím faktorem dovozu a vývozu a nebránila tak ekonomickému rozvoji všech regionů ČR.

Není vhodné významně zvyšovat objemy tranzitní silniční nákladní dopravy, a to s ohledem na vysoké externality spojené s jejím provozem. V oblasti železniční dopravy je naopak vhodné roli železniční infrastruktury z hlediska tranzitu posilovat, a to jak modernizací nákladních železničních koridorů, tak výstavbou vysokorychlostních železnic. Bude také nutné zvážit vybrané investice do infrastruktury vodní dopravy.

Všechny kraje ČR vykazují velké nedostatky v kvalitě dopravní infrastruktury, což limituje hospodářský potenciál regionů a v důsledku i schopnost snižovat regionální nerovnosti (včetně zachování dopravní obslužnosti venkovských regionů). Jde o slabinu také s ohledem na očekávaný nárůst požadavků obyvatel na mobilitu. Je proto důležité snižovat rozdíly v kvalitě dopravní infrastruktury napříč regiony.

Přeprava musí brát ohled na potřeby obyvatelstva, které vyvolá stárnutí i měnící se životní styl. Místní správa by měla motivovat lidi ke změně dopravního chování směrem k udržitelnějším formám mobility. Nutné jsou také investice do infrastruktury pro cyklistiku a pěší, podpora sdílení dopravních prostředků či služeb a vytváření sítě účelových komunikací a kompaktních, pěšky dostupných sousedství. Páteří přepravy v regionech bude spolehlivá a čistá veřejná doprava, vč. propojování veřejné dopravy s individuální. Specifickým problémem je doprava v klidu a to zejména v hustě obydlených částí měst, zejména na sídlištích. Cílem by mělo být vytvoření dostatečně příznivého prostředí pro širší uplatnění vybraných alternativních paliv (při respektování principu technologické neutrality) a pohonů a dosažení podmínek srovnatelných v této oblasti s jinými vyspělými státy EU. Nezbytným předpokladem pro řádné fungování dopravního systému a jeho efektivní provoz bude dostatek a kvalita informací pro řízení dopravy nebo pro organizaci přemísťování osob nebo věcí.

K dalšímu detailnímu řešení byly na základě analýzy NKR vybrány tyto tematické podoblasti:

- Dopravní infrastruktura
- Doprava ve městech (a jejich zázemí)
- Moderní technologie
- Multimodální nákladní doprava
- Alternativní paliva v dopravě
- Vozový park

1.2.8. Posun k nízkouhlíkovému hospodářství

ČR v oblasti energetiky musí, mj., zohledňovat požadavky EU. ČR by měla usilovat o ekonomicky efektivní zvyšování účinnosti využívání energie a zároveň systematicky snižovat emise skleníkových plynů. Ekonomický růst by neměl být závislý na růstu energetické spotřeby, tj. udržet ekonomický růst při zachování přírodních zdrojů (tzv. decoupling). Je potřeba vhodně nastavit finanční mechanismy, aby docházelo iniciaci soukromých investic do oblasti nízkouhlíkového hospodářství a zvyšování energetické účinnosti, včetně inovací v těchto oblastech a plnění závazků klimaticko-energetických plánů nebylo závislé pouze na financování ze strany státu.

Nové technologické inovace a přístupy mohou přispět k dekarbonizaci ekonomiky a zároveň zmírnit dopady změny klimatu. Konkurenceschopnější se například stává decentralizovaná výroba energie, což mění ekonomická rozhodnutí některých domácností a firem. Přejít na nízkouhlíkové hospodářství bude vyžadovat nemalé investice směřující do snižování spotřeby energie v podnicích (jak ve výrobních procesech, tak spotřeby v budovách), renovace státních, soukromých i veřejných budov, zavádění „chytrých“ prvků v budovách umožňujících efektivní řízení spotřeby, budování infrastruktury v budovách pro využívání

alternativních paliv v dopravě, využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE) pro vlastní spotřebu a nastavení rovnováhy mezi konečnou spotřebou a dodávkou.

Pro zajištění energetické bezpečnosti a odolnosti ČR je klíčové disponovat robustní přenosovou soustavou s dostatkem regulačních výkonů a přiměřenou distribuční soustavou. ČR disponuje rozvinutými soustavami zásobování tepelnou energií, s přetrvávajícím významným podílem parních sítí, které je třeba nahradit sítěmi horkovodními. Další modernizace a rozvoj účinných soustav zásobování tepelnou energií a vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla je rovněž příležitost k efektivnějšímu využívání zdrojů, vyšší integraci OZE do energetického mixu a k přechodu na nízkouhlíkové hospodářství.

V budoucnu by mělo docházet k využívání místně dostupných zdrojů energie, kdy se obce a města stanou místními výrobci a poskytovateli energie. Dojde tak k decentralizaci energetiky, napojení na chytré sítě a zvýšení podílu obnovitelných zdrojů v energetickém mixu. Postupné zavádění inteligentních sítí provozovateli distribučních soustav vytvoří prostředí pro realizaci tzv. chytrých řešení využívajících nové technologie. Rovněž lze očekávat rozvoj integrovaných projektů, které začnou kombinovat různá řešení v jednom městě či obci, včetně různých technologií (např. využití momentálních přebytků solární energetiky pro dobíjení elektromobilů). Významnou úlohu budou v budoucnu hrát úložiště elektrické energie.

K dalšímu detailnímu řešení byly na základě analýzy NKR vybrány tyto tematické podoblasti:

- Přenos, přeprava a distribuce energie a modernizace energetické infrastruktury
- Zásobování tepelnou energií
- Podpora vzniku a zavádění inovativních nízkouhlíkových technologií
- Podpora efektivního a vůči přírodě šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie
- Zvyšování energetické účinnosti a úspory energie

1.2.9. Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství

Životní prostředí a jeho ekosystémy jsou v celé Evropě a tedy i v ČR ovlivňovány zemědělstvím, rostoucí dopravou a řadou hospodářských činností, které negativně ovlivňují schopnost krajiny a půdy zadržovat vodu. Dochází k fragmentaci krajiny, jejímž výsledkem je pokles biodiverzity a dále ke kontaminaci vod splachy z polí a odpadních vod novodobými alochtonními látkami – mikropolutanty, což představuje významné riziko ohrožení podzemních vod. Znečištění venkovního ovzduší suspendovanými částicemi frakce PM₁₀ a PM_{2,5}, BaP, NO₂ a přízemním ozonem představuje hlavní problémy kvality ovzduší ČR. Úroveň znečištění závisí v daném roce na množství emisí a převažujících meteorologických a rozptylových podmínkách. Dominantním zdrojem znečištění ovzduší v ČR je lokální vytápění a doprava, v některých oblastech je významný rovněž průmysl. Významným původcem znečištění zejména v Moravskoslezském kraji je rovněž přeshraniční přenos emisí. Je třeba tyto trendy zvrátit a cíleně zlepšovat současný stav i s ohledem na změnu klimatu, která přinese četnější extrémy (sucho, extrémní srážky a další) a s tím spojené významné negativní důsledky pro obyvatelstvo i hospodářství. K tomu lze využít synergie mezi zvyšováním úrodnosti půdy, zachycováním a ukládáním uhlíku z atmosféry v půdě ve formě organické hmoty, zadržováním vody v krajině i úsporným nakládáním s dostupnou vodou pro lidskou spotřebu i ekonomické sektory. Synergie mezi nutnou obnovou krajiny a vytvářením pracovních míst na venkově při její údržbě a v cestovním ruchu přispěje také k vyváženému územnímu rozvoji.

Stav životního prostředí ČR se za posledních téměř 30 let výrazně zlepšil. Celkové výdaje na ochranu životního prostředí rostou v absolutní i relativní míře k výši HDP, již nyní má ČR

vyšší investiční výdaje na ochranu životního prostředí, než je průměr EU (0,67 % HDP oproti 0,41 % HDP), přičemž značnou roli zde hraje podíl fondů EU. Stav životního prostředí má také značnou územní dimenzi - některé regiony trpí výrazně větším zatížením (např. zhoršenou kvalitou ovzduší, narušením vodního režimu, zatížením území těžbou, intenzifikací zemědělství). Vysoké rozdíly jsou i mezi městskými, zejména aglomeračními, a venkovskými oblastmi.

Značný potenciál do budoucna má oběhové hospodářství, které spočívá v efektivním nakládání se zdroji, od návrhu výrobku (materiálový a energetický ekodesign), přes opravitelnost výrobku a opětovné využití, až po získání druhotných surovin z výrobků s ukončenou životností a jejich využití pro další výrobu. Aby přechod k oběhovému hospodářství byl v ČR reálný a nezpůsobil nežádoucí zátěž podnikatelskému prostředí i veřejné správě je nezbytné zvýšit míru opětovného využití a recyklace průmyslového i komunálního odpadu, podpořit trh s druhotnými surovinami z recyklačního průmyslu, nastavit daňové a investiční pobídky, podporovat inovace a spolupráci průmyslového sektoru, vysokých škol a vědeckých institucí, podporovat vzdělávání a osvětu odborné i občanské veřejnosti v oblasti oběhového hospodářství, včetně přenosu informací. Cílem oběhového hospodářství je přeměna odpadů na zdroje, uzavírání cyklu zdrojů a tím postupné dosažení materiálové soběstačnosti. V oblasti komunálního odpadu je nutné zvýšit do roku 2035 úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace komunálního odpadu nejméně na 65 % hmotnosti. Staré ekologické zátěže představují z hlediska životního prostředí riziko znečištění zdrojů povrchových a podzemních vod, půdy, horninového prostředí, stavebních prostředí či ovzduší. Kromě samotné sanace je potřeba se zaměřit také na další využití těchto prostor a území. Vzdělávání pro udržitelný rozvoj a výchova ve školách je důležité pro pozitivní vnímání environmentálních otázek širší společností.

K dalšímu detailnímu řešení byly na základě analýzy NKR vybrány tyto tematické podoblasti:

- Ochrana a péče o přírodu a krajinu
- Ochrana vod a vodní hospodářství
- Kvalita ovzduší
- Oběhové hospodářství, odpady a účinné využívání zdrojů
- Staré ekologické zátěže a brownfieldy

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj, včetně environmentálního vzdělávání

1.2.10. Kultura

Ochrana kulturního bohatství (materiálního a nemateriálního) a jeho efektivní využívání představuje potenciál pro vzdělávání a konkurenceschopnost ČR. Kultura může představovat možnost vytvářet vyšší přidanou hodnotu produktů a služeb (jako v případě kulturních a kreativních odvětví, jako jsou třeba animace, hudba nebo film) a možnost vytvářet flexibilní pracovní místa. Má unikátní ekonomicko-hospodářský potenciál, přispívá ke stabilizaci zaměstnanosti. Díky vysoké diverzifikaci zdrojů kulturního dědictví je možné také předpokládat dlouhodobou udržitelnost, odolnost vůči ekonomickým otřesům, provázanost, zejména v rámci podpory malého a středního podnikání.

Kultura je nositelkou kompetencí, které jsou neautomatizovatelné, netechnologické a tudíž nenahraditelné - unikátní. Tyto kompetence stále intenzivněji využívá zejména rychle rostoucí znalostní ekonomika, postavená na vědomostech a kompetencích, které kultura po staletí rozvíjí. Zásadním způsobem přispívá k celoživotnímu vzdělávání a tedy i schopnosti

lidí lépe se adaptovat na společenské změny. Kultura je dále základem tvorby naší identity, fundamentálním pojítkem, spojovatelkou společnosti, i měřítkem a svorníkem společenské koheze. Umožňuje zachovávat a potvrzovat identitu v rámci regionu, etnika, či civilizačního okruhu a vytvářet pozitivní image ČR. Zároveň je ale nutné budovat povědomí občanů ČR o kulturním a historickém ukotvení ČR.

Je proto také potřeba vyřešit problémy značného podfinancování péče o kulturní dědictví v ČR (stále nedostatky v hmotném kulturním dědictví – památky, ale také rozvoji živého a digitálního umění), zvýšit úroveň profesionální ochrany a využití kulturního dědictví a zlepšit dostupnost tohoto potenciálu také pro širokou veřejnost.

K dalšímu detailnímu řešení byla na základě analýzy NKR vybrána tematická podoblast:

- Ochrana, rozvoj a podpora kulturního dědictví

1.3. Průřezové oblasti

V rámci posílení synergií mezi jednotlivými tematickými oblastmi byly navrženy tzv. průřezové oblasti řešící problematiku napříč odvětvovými sektory, které doplňují celostní pohled k jednotlivým sektorům. Jedná se o oblasti:

- Přizpůsobení se změně klimatu,
- Společnost 4.0,
- Územní dimenze.

Tyto průřezové oblasti navzájem akcentují celospolečenské výzvy ČR v kontextu globálních a evropských trendů.

1.3.1. Přizpůsobení se změně klimatu

V roce 2015 byla smluvními stranami Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu přijata Pařížská dohoda. Dohoda provádí ustanovení Úmluvy a po roce 2020 má nahradit dosud platný Kjótský protokol. V rámci Pařížské dohody se ČR jako člen EU přihlásila s ostatními členskými státy EU společně snížit do roku 2030 emise skleníkových plynů o nejméně 40 % ve srovnání s rokem 1990. Přistoupením k Dohodě a k tomuto závazku bude naplňovat společný cíl EU a jejích členských států, který byl přijat Evropskou radou jako součást závěrů Evropské rady k Rámci politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 schválených dne 24. října 2014. V říjnu 2015 byla vládou schválená Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, která kromě zhodnocení pravděpodobných dopadů změny klimatu obsahuje návrhy konkrétních adaptačních opatření a je dále implementována Národním akčním plánem adaptace na změnu klimatu.

Vzhledem k tomu, že adaptační opatření budou v souhrnu náročná na investice, při jejich zavádění a prosazování bude hrát významnou úlohu dostupnost finančních zdrojů jak národních, tak podpor z ESI fondů. Investice v dlouhodobém horizontu násobně sníží náklady na řešení negativních dopadů změny klimatu v případě nečinnosti nebo zajistí udržitelné zisky z hospodaření s přírodními zdroji (např. v lesnictví a zemědělství), jejichž výnosy by z důvodu negativních dopadů klesaly. Náklady za případnou nečinnost, resp. nepřizpůsobení se očekávaným změnám by byly vysoké. Adaptace na následky dopadů změn klimatu se odrazí do hospodaření na zemědělské půdě, úpravy vodního režimu, zachycování využívání srážkové vody, revitalizaci vodních toků i ve městech a zvýšení množství vody ve veřejném prostoru, nakládání s vodou v průmyslu a domácnostech a také do podoby územního plánování. Změna klimatu je jedním z významných faktorů, které přispívají také k rostoucí frekvenci a komplexnosti hrozeb a z nich plynoucích rizik, a bude

proto vyžadovat také opatření při řešení rizik a mimořádných událostí, které budou vznikat v důsledku změny klimatu.

1.3.2. Společnost 4.0

Změny probíhající v průmyslové výrobě skrze její vzrůstající digitalizaci a automatizaci leží v jádru procesu směřujícího ke Společnosti 4.0. Společenské dopady Průmyslu 4.0 je třeba řádně a včas podchytit a vyhnout se tak rizikům, která mohou ze čtvrté průmyslové revoluce pro ekonomiku a společnost vyplynout. To se týká zejména trhu práce (Iniciativa MPSV Práce 4.0) a vzdělávání (Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020). Je evidentní, že problematika Společnosti 4.0 je striktně meziresortní a mezioborovou agendou.

V rámci vytváření Společnosti 4.0 bude třeba brát do úvahy vazby mezi výrobními průmyslovými systémy, dopravními sítěmi, energetickými systémy či systémy zásobování surovinami, ale také systémy sociálními. Mezi těmito systémy v posledním období vzrůstá dynamická interakce, která je stimulována integrací na infromatické úrovni. Nástup nových technologií mění celé hodnotové řetězce, vytváří příležitosti pro nové obchodní modely, ale i tlak na flexibilitu moderní průmyslové výroby nebo zvýšené nároky na kybernetickou bezpečnost a interdisciplinaritu přístupu.

1.3.3. Územní dimenze

Metropolitní oblasti a centra aglomerací významněji ekonomicky rostou a přibližují se evropskému průměru v ekonomických ukazatelích. Prioritou pro jejich rozvoj je vybudování dostatečné kapacity veřejných služeb, podpora inovačních technologií a inovačního podnikání a tomu odpovídající zvýšení úrovně vzdělávání, a zároveň odolávání zvýšeného tlaku na životní prostředí spojené s jejich rozvojem. Například populace Středočeského kraje se rychle zvyšuje, k čemuž značně přispívá nedostatečná bytová výstavba v hlavním městě. Naopak poměrně významný populační úbytek zaznamenávají periferní venkovské oblasti. Velmi znatelný je pokles populace především v obcích do 100 obyvatel mimo zázemí větších měst. Dostupné studie potvrzují napříč kraji významnou roli malých a středních měst, jejichž síť je v českém prostředí poměrně hustá. Socioekonomická situace malých a středních měst je odvislá od jejich populační velikosti i geografické polohy vůči hlavním střediskům osídlení a rozvojovým osám, a nelze ji generalizovat. Obecně však platí, že funkce malých a středních měst je v sídelním systému zásadní a plní významnou stabilizační roli v území. Provedené analýzy¹ potvrzují přetrvávající, a místy prohlubující se, problémy tzv. strukturálně postižených krajů. Jedná se například o nízkou míru ekonomického růstu a zaostávání za ostatními regiony ČR, nízká atraktivita krajů pro život obyvatel, menší nabídka perspektivních míst pro mladé a kvalifikované odborníky a horší podmínky a nízká atraktivita pro podnikání. Příčinou problému krajů byla společná specializace na tradiční odvětví těžby, energetiky, chemického, těžebního a hutního průmyslu, které vyžadovaly značnou surovinou a energetickou náročnost a specificky kvalifikovanou pracovní sílu. Území ČR lze diferencovat rovněž z bezpečnostního hlediska, což je determinováno především nápadem trestné činnosti v daném regionu a mírou rizika bezpečnostních hrozeb (například terorismus, nelegální migrace).

Územně diferencovaný a zacílený přístup, označovaný v programovém období 2014–2020 jako územní dimenze, umožňuje reagovat zejména na rozvojové rozdíly a specifické potřeby plynoucí z rozdílných typů území a vytvářet tak předpoklady pro vyvážený a integrovaný rozvoj podporující konkurenceschopnost ČR a zohledňující požadavek na vyrovnávání územních disparit (ve vztahu k vnitřní diferenciaci území a koncentraci problémů ekonomického, sociálního či environmentálního charakteru). Územní zaměření priorit tak respektuje specifické problémy a rozvojové potřeby sídel a regionů. Jedním ze specifických

přístupů k určitým typům území je například hospodářská a sociální restrukturalizace tzv. strukturálně postižených regionů tj. Karlovarského, Ústeckého a Moravskoslezského kraje schválená vládou ČR. Jedná se tedy o průřezovou oblast, která vstupuje do všech oblastí/podoblastí a zdůrazňuje jejich územní rozměr.

1.4. SWOT analýza za tematické oblasti NKR

V této pasáži uvádíme SWOT analýzu tematických oblastí souhrnně za celou NKR. Výsledek celkové SWOT analýzy vyplývá z dílčích SWOT zpracovaných v rámci Analýzy NKR k jednotlivým tematickým oblastem².

Silné stránky	Slabé stránky
<p><u>Trh práce a zaměstnanost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> nízká nezaměstnanost nízká příjmová nerovnost jako celek v mezinárodním srovnání <p><u>Vzdělávání</u></p> <ul style="list-style-type: none"> stabilní systém veřejného školství a dostupnost vzdělávání jako veřejné služby <p><u>Sociální začleňování, boj s chudobou a péče o zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> kvalitní zdravotní péče relativně nízká míra ohrožení chudobou a sociálním vyloučením v mezinárodním srovnání <p><u>Veřejná správa a bezpečnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> funkčnost systémů ochrany obyvatelstva a krizového řízení fungující základní registry a datové schránky komunikační infrastruktura informačních systémů veřejné správy <p><u>Výzkumný a inovační systém</u></p> <ul style="list-style-type: none"> dynamický rozvoj výzkumného sektoru – rychlý růst výdajů na VaV i počtu výzkumníků ve veřejném i podnikovém sektoru kvalitní výzkumná zařízení a infrastruktury vytvořená nebo modernizovaná v posledních letech (ve veřejném i podnikovém sektoru) silný segment výzkumných pracovišť, jejichž zaměření odpovídá tradičním (zejména průmyslovým) odvětvím ČR existence VŠ ve většině regionů, které kromě pedagogické činnosti realizují VaV a disponují výzkumnou infrastrukturou 	<p><u>Trh práce a zaměstnanost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> nedostatek pracovních sil napříč obory a profesemi daný extenzivním rozvojem české ekonomiky přetrvávající nesoulad mezi kvalifikací pracovní síly a požadavky trhu práce nízké zapojení zaměstnavatelů do podpory vzdělávání Přetrvávající nerovnosti mezi muži a ženami Stárnutí pracovní síly <p><u>Vzdělávání</u></p> <ul style="list-style-type: none"> neexistence dlouhodobé strategie k transformaci vzdělávacího systému (po roce 2020) obsah a metody výuky neodpovídající potřebám 21. století malá motivace pracovníků VŠ ke spolupráci s aplikační sférou, zejm. s firmami nízký důraz na výuku klíčových kompetencí malá provázanost vzdělávání s primárním a sekundárním sektorem z pohledu praxe nízká úroveň práce s talentovanými žáky a studenty <p><u>Sociální začleňování, boj s chudobou a péče o zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> mimořádně vysoký podíl obyvatel v dluhové pasti vysoká zátěž obyvatel zdravotně rizikovými látkami (nadlimitní znečištění ovzduší, kouření, alkohol aj.) nepropojenost systému sociálních a zdravotních služeb absence přesných dat o sociálně vyloučené populaci nedostatečné kapacity sociálního bydlení

² Vybrány byly nejrelevantnější výroky pro danou tematickou oblast.

Podpora podnikání a průmyslu

- vysoký podíl průmyslu na HPH
- stabilní růst průmyslové výroby
- úzká provázanost českých podniků s globálními technologickými lídry, a to nejen evropskými
- flexibilita malých a středních firem v oblasti strategického rozhodování, schopnost přebírat a rychle aplikovat „best practices“
- průmyslová a technická tradice spojená s technickou kreativitou podporující technické inkrementální inovace
- kvalitní tržní služby

Doprava

- geografická poloha
- rozsáhlá dopravní síť

Posun k nízkouhlíkovému hospodářství

- vysoká kvalita a spolehlivost dodávek energie
- zahájení transformace výrobní základny v elektroenergetice za účelem zachování její stability a dostatečné kapacity
- plná soběstačnost ve výrobě elektřiny a tepla

Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství

- vytvořený systém institucionální péče o životní prostředí
- vysoká pestrost krajinných typů daná rozmanitostí přírodních podmínek i historickými způsoby hospodaření
- vysoký a rostoucí podíl lesů na celkové rozloze ČR

Kultura

unikátnost kulturního dědictví ČR
hustá síť institucí na území ČR
významný potenciál původní tradice

vysoká technologická i kreativní kompetence lidských zdrojů v ČR, často vázaná na specifické území
prezentace kulturního dědictví a kreativních průmyslů skrze odvětví cestovního ruchu

Veřejná správa a bezpečnost

- vysoká administrativní a regulační zátěž
- nedostatky v managementu a koordinaci veřejné správy nízká orientace na výsledky
- nízká míra občanské participace
- problematický sběr dat o veřejné správě a z toho plynoucí rezervy v rozhodování na základě těchto dat nedostatečná vybavenost složek IZS pro zajištění ochrany obyvatelstva a veřejného pořádku a prevence kriminality, včetně adekvátní reakce na boj proti nelegální migraci, terorismu, extremismu a kyberkriminalitě
- nízká úroveň vybavení novými technologiemi a prostředky pro nové formy vznikajících mimořádných událostí a pro zajištění následně dlouhodobé evakuace obyvatelstva s nouzovým přežitím

Výzkumný a inovační systém

- uzavřenost výzkumného systému mezinárodní spolupráci
- omezený počet ve světovém měřítku excelentních výzkumných pracovišť
- dominance podniků se zahraniční účastí ve výzkumných aktivitách podnikatelského sektoru
- většina výdajů na VaV je realizována v odvětvích se střední a nižší technologickou náročností
- nedostatečné vazby mezi veřejným výzkumem a podniky

Podpora podnikání a průmyslu

- neefektivní veřejný sektor
- nízká produktivita práce
- nízká přidaná hodnota ekonomických aktivit
- vysoká závislost na zahraničních investorech a s tím související odliv kapitálu a dividend
- nízká dostupnost financování MSP s absencí rizikového kapitálu
- velmi omezené povědomí o zásadách a dopadech Průmyslu 4.0 v průmyslové sféře a hlavně mimo ni
- nedostatečné chápání interdisciplinarity – převládá tradiční pohled na řemesla a technické i netechnické obory

Doprava

- podinvestovaná dopravní infrastruktura
- nedostatečné napojení některých regionů na páteřní síť
- slabé dopravní spojení na ekonomická a populační dopravní centra sousedních států
- nízká kvalita dopravní infrastruktury v jednotlivých částech ČR
- chybějící železniční vysokorychlostní spojení

Posun k nízkouhlíkovému hospodářství

- vysoká náročnost produktu na spotřebu energie
- vysoká náročnost produktu na spotřebu

	<p>materiálu a emise skleníkových plynů</p> <ul style="list-style-type: none"> • omezený potenciál pro vyšší rozšíření obnovitelných zdrojů • vysoký podíl lokálních zdrojů využívajících nekvalitní paliva s vysokou emisí znečišťujících látek do ovzduší, zejména v imisně zatížených oblastech <p><u>Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zhoršování stavu krajiny fragmentací liniovými stavbami, suburbanizací a velkoplošným zemědělstvím • vysoký podíl orné půdy náchylné k erozi na celkové rozloze ČR • zhoršování kvality zemědělské i lesní půdy příčinou nevhodného hospodaření • špatný stav mnohých přírodních stanovišť a nízká životaschopnost populací řady biologických druhů • nevyhovující struktura lesů • nízká retence vody v krajině • eutrofizace povrchových vod následkem zatížení živinami ze zemědělské půdy a bodových zdrojů znečištění • nevyužívání brownfieldů přispívající k extenzivnímu rozvoji měst a obcí • vysoká míra skládkování komunálního odpadu • rezervy ve využívání stávající infrastruktury zemního plynu pro vytápění domácností (vysoký počet „mrtvých“ přípojek) • nedostatečná síť imisního monitoringu a neúplná bilance emisí (zejména v případě fugitivních emisí tuhých znečišťujících látek a reemisí) • nízké povědomí veřejnosti o dopadech kvality ovzduší na zdraví a její malé zapojení do procesu zlepšování kvality ovzduší <p><u>Kultura</u></p> <p>dlouhodobé podfinancování památek nevyužitý potenciál velkého množství památek absence uceleného systému vzdělávání a edukace konzervativnost a malá mezinárodní zkušenost pracovníků v oblasti kultury nekompetentní plnění role zřizovatelů nekonceptní řízení kulturních institucí, preference krátkodobých cílů, před naplňováním dlouhodobých vizí souznících s národní a evropskou strategií nedostatečné zabezpečení a ochrana nedostatečná komunikace role kultury neochota mezirezortních řešení problematiky kulturních a kreativních průmyslů</p>
Příležitosti	Hrozby
<u>Trh práce a zaměstnanost</u>	<u>Trh práce a zaměstnanost</u>
<ul style="list-style-type: none"> • fungující systém dalšího profesního 	<ul style="list-style-type: none"> • podcenění nutnosti celoživotního vzdělávání

<p>vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • využití práce studentů, seniorů a osob pečujících, jejich začlenění do trhu práce • vliv digitalizace a robotizace na trh práce v souvislosti s Průmyslem 4.0 – vznik nových pracovních míst <p><u>Vzdělávání</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dobré předpoklady pro vzdělávání v oborech spojených s ICT • individualizace přístupu k žákům včetně rozvoje žáků a studentů nadaných, rozvoj personalizace vzdělávání • připravenost škol na společenské změny související s konceptem Společnost 4.0 a Průmysl 4.0 <p><u>Sociální začleňování, boj s chudobou a péče o zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zvyšování dostupnosti veřejných služeb v periferních oblastech vedoucích k omezování vylidňování • rozvoj sociálního podnikání • zvyšování personálního zajištění výkonu sociální práce • zavedení pozice sociálního pracovníka ve škole • zvýšení dostupnosti a kvality péče a služeb zdravotně-sociálního pomezí <p><u>Veřejná správa a bezpečnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • přívětivý pro klienty orientovaný přístup • rozvoj centrálního místa služeb • realizace funkčních, územních a správních reforem • zvýšit a zdokonalit využívání nástrojů umožňujících participaci občanů na centrální i lokální úrovni • rozšíření rozhodování ve veřejné správě dle principů evidence-informed • zmenšení resortismu, zlepšení řízení přenesené působnosti • posilování akceschopnosti složek IZS a nové technické a technologické prostředky pro řešení nových forem mimořádných událostí a pro zajištění následné dlouhodobé evakuace obyvatelstva s nouzovým přežitím <p><u>Výzkumný a inovační systém</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • využití kvalitní a špičkově vybavené výzkumné infrastruktury ve veřejném sektoru pro navázání mezinárodní spolupráce a zvýšení kvality a efektivity veřejného výzkumu • využití přítomnosti firem pod zahraniční kontrolou pro rozvoj VaV v segmentu domácích firem (posun v hodnotových řetězcích) • v případě dalšího posílení kvality a 	<ul style="list-style-type: none"> • vliv digitalizace a robotizace na trh práce v souvislosti s Průmyslem 4.0 - zánik některých pracovních míst <p><u>Vzdělávání</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • koncipování opatření bez empirických podkladů a komplexní dlouhodobé vize neumožní provedení potřebného zlepšení ve vzdělávání • absence moderního systému vzdělávání • slabá metodická a systémová podpora učitelů, nedostatek kvalifikovaných pracovníků na trhu práce <p><u>Sociální začleňování, boj s chudobou a péče o zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • odchod vzdělaných a mladších obyvatel z obcí v periferních oblastech (vnitřní i vnější periferie), chudnutí venkova a narůstání sociálního vyloučení • vylidňování venkova (v periferních oblastech) a koncentrace obyvatel do sídelních center a do suburbánních oblastí • snížení dostupnosti a kvality zdravotní péče a sociálních služeb • rostoucí výdaje na sociální služby a zdravotnictví v souvislosti s demografickým vývojem (při zachování modelu péče poskytované v institucích) <p><u>Veřejná správa a bezpečnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rigidní systém státní správy • resortismus • nedostatek kvalifikovaných pracovníků ve veřejné sféře • rozvíjení nových forem kybernetické kriminality a zvýšení rizika kybernetických útoků • ztráta efektivity činnosti a akceschopnosti složek IZS způsobená jejich nedostatečným vybavením nebo absencí specializovaného vybavení pro účely ochrany obyvatelstva a zajištění veřejného pořádku • nedostatečné kapacity na zajištění připravenosti bezpečnostních sborů na bezpečnostní hrozby ve vybraných územích (terorismus, nelegální migrace apod.) <p><u>Výzkumný a inovační systém</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ztráta konkurenceschopnosti domácích podniků v důsledku zvyšování cen práce, která nebude kompenzována rozvojem výzkumných a inovačních aktivit a využíváním poznatků VaV (posunem k produkci s vyšší přidanou hodnotou) • narůstající dominance zahraničních společností ve VaV, zvyšující se „únik“ znalostí vytvořených pracovníky z ČR do zahraničí a zvyšující se procento přidané hodnoty realizované mimo ČR • složitost systému administrace ESIF • přetrvávající rozdíly mezi regiony (resp. rozevirání nůžek) se odrazí na ekonomickém
---	---

<p>mezinárodního rozměru výzkumu možnost získání značných prostředků na výzkum (zejména z programu Horizont Evropa) potenciálně převyšující aktuálně dostupné prostředky ESIF</p> <ul style="list-style-type: none"> větší zapojení talentovaných studentů do výzkumu <p><u>Podpora podnikání a průmyslu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> změna struktury, zaměření a parametrů přímých zahraničních investic s vyšší přidanou hodnotou podpora různých forem upgradingu flexibilita výroby a schopnost vyrábět v malých kusových objemech využít ambice regionálního lídra s ohledem na tradiční velmi dobré postavení českého průmyslu i momentální srovnání s jeho evropským okolím kulturní a kreativní průmysl jako významné odvětví, které může podnikům pomoci generovat vysokou přidanou hodnotu s vysokou exportní orientací budování možností připojení k vysokorychlostnímu internetu zvyšování kvality služeb v ČR <p><u>Doprava</u></p> <ul style="list-style-type: none"> dosažení kapacitně optimální sítě bezpečné infrastruktury s co nejnižšími přijatelnými vlivy na životní prostředí výrazné zlepšení stavu silnic a dálnic a jejich zrychlená výstavba využití strategické výhody geografické blízkosti hlavních populačních center evropského regionu i skrze vysokorychlostní napojení na ně rozšíření modelů sdílení dopravních prostředků (bikesharing, carsharing) rozvoj bezmotorové dopravy pro dojíždku do zaměstnání <p><u>Posun k nízkouhlíkovému hospodářství</u></p> <ul style="list-style-type: none"> postupná dekarbonizace ekonomiky – příležitost pro technologický rozvoj a inovace včetně rozvoje inteligentních sítí a akumulace energie. využívání domácích druhotných a obnovitelných energetických zdrojů renovace a snižování energetické náročnosti budov a nové stavby v pasivním či pozitivním energetickém standardu+tranzitní role síťových odvětví pro energetické komodity v regionu střední a východní Evropy zvyšování energetické účinnosti technologických procesů v průmyslu <p><u>Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství</u></p> <ul style="list-style-type: none"> synergie mezi obnovou ekosystémových funkcí krajiny a vytvářením pracovních míst na venkově při údržbě krajiny a v cestovním 	<p>zaostávání regionů s nízkými výdaji na VaV a „úniku“ znalostí do jiných regionů ČR a do zahraničí</p> <ul style="list-style-type: none"> nesoulad mezi technologickým a společenským vývojem <p><u>Podpora podnikání a průmyslu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> zastavení konvergence vůči západní Evropě (setrvání v pasti středního příjmu) přílišná závislost na přímých zahraničních investicích do výroby s nízkou přidanou hodnotou specializace a vytvoření komparativní výhody v low-tech či pouze montáži high-tech významná závislost na cenové konkurenceschopnosti přesun výroby z firem v ČR do firem v zahraničí ohrožení českého průmyslu v produkci „katalogového zboží“ zahraničními výrobci jednostranná orientace jen na jedno národní preferované odvětví s produkcí určenou pro zahraniční trhy ohrožení průmyslu a energetiky klimatickými změnami, zejména nedostatkem vody dlouhotrvající a neefektivní vymáhání práva <p><u>Doprava</u></p> <ul style="list-style-type: none"> zhoršující se stav dopravní infrastruktury (údržba a opravy) omezená výstavba nové dopravní infrastruktury nevyužití polohové renty ČR k přepravě oddalování plného napojení na evropskou dopravní síť a vznik stabilních tranzitních tras obcházejících území ČR <p><u>Posun k nízkouhlíkovému hospodářství</u></p> <ul style="list-style-type: none"> omezené disponibilní zásoby hnědého uhlí a související zajištění dodávek tepla obyvatelstvu časově náročný postup v budování moderních vysokoúčinných kapacit zdrojů jako náhrada za stávající zdroje neschopnost zajistit bezpečné a spolehlivé zásobování energií v ostrovních provozech v případě nouzových stavů <p><u>Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství</u></p> <ul style="list-style-type: none"> nárůst výroby komodit spojených s vysokými emisemi, vysokou energetickou náročností projevy změny klimatu (zvyšování teploty, sucho, změny srážkových úhrnů, extrémní meteorologické jevy apod.) prioritizace rychlých řešení s krátkou celkovou životností bez respektu k přirozeným přírodním procesům prioritizace ekonomických zájmů na úkor životního prostředí nevyužití synergických možností přirozeného řešení problémů životního prostředí nedostupnost vodních zdrojů v dostatečném množství po celý rok
--	---

<p>ruchu</p> <ul style="list-style-type: none"> • synergie mezi zvyšováním úrodnosti půdy, zachycováním a ukládáním uhlíku z atmosféry v půdě ve formě organické hmoty a zadržováním vody v půdě • rozvíjení oběhového hospodářství a zvýšení podílu recyklovaných materiálů a druhotných surovin na materiálových tocích • opětovné využívání brownfieldů • snižovat počet lokalit se starými ekologickými zátěžemi • podporovat retenční schopnost krajiny • stabilizovat území přes suchem a erozí <ul style="list-style-type: none"> • zvýšení efektivity a kvality vytápění domácností • snížení podílu pevných paliv v prvotních zdrojích • modernizace technologií ve stávajících průmyslových zařízeních • potenciál v uplatňování bezemisních technologií OZE pro vytápění a ohřev teplé vody <p>Kultura vnímání změny ve využívání kulturního potenciálu mezisektorová a meziregionální spolupráce kvalitní ochrana a zpřístupnění kulturního dědictví budování dobré značky kultury zavedení pravidelné nezávislé evaluace kompetencí kulturních institucí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kultura méně rozvinuté kompetence zaměstnanců v sektoru kultury neschopnost systémového financování nevyhodnocování ekonomického a celospolečenského přínosu • resortismus a neprovázanost jednotlivých strategií a intervencí • nezájem zřizovatelů o kvalitní fungování kulturní infrastruktury • odliv talentů z ČR • neustále se zhoršující stav velké části památek
--	---

1.5 Shrnutí hlavních vývojových trendů v EU a ve světě*

Vývoj EU a politiky soudržnosti je ovlivňován řadou faktorů, mezi které je třeba jednoznačně zařadit i tzv. globální megatrendy jak v EU, tak ve světě. Megatrendy je možno vnímat jako procesy, které v delším časovém horizontu ovlivňují naše myšlení, aktivity, organizaci společnosti a budoucí realitu světa. Níže uvedené megatrendy byly identifikovány jako důležité z hlediska dalšího vývoje EU a budoucí podoby politiky soudržnosti:

Demografické stárnutí

Stárnoucí populace vytváří tlak na zdravotní a sociální systém, přičemž může přispívat k oslabování výkonnosti ekonomiky v důsledku poklesu počtu pracovní síly. Zároveň je příležitostí pro nové typy služeb a zaměstnání.

Rostoucí nerovnosti

Zejména příjmová nerovnost roste jak mezi společenskými vrstvami, tak napříč pohlavími.

Posun civilizace ke znalostní ekonomice

Digitalizace, úzká specializace a aplikace vědeckých poznatků jsou zásadním předpokladem pro další rozvoj ekonomiky.

Zvyšující se dostupnost technologií

Technologie se čím dál víc stávají dostupnou součástí běžného života a prostupují všemi oblastmi společnosti.

Zvyšující se rychlost technologické změny

Dochází k rychlému rozvoji technologií a jejich bezodkladnému pronikání do společnosti.

Virtualizace světa

Stále více společenských aktivit včetně práce se neděje ve spojení s konkrétním fyzickým místem, ale jsou zprostředkovány virtuálně.

Rostoucí mobilita

Dochází ke zvýšenému pohybu lidí, zboží, ale s tím také rostoucí environmentální zátěže.

Degradace ekosystémů

Ekosystémy ztrácejí svou rozmanitost, dochází k jejich přetěžování a nevratnému poškození, čímž dochází ke snižování rozsahu a kvality poskytování ekosystémových funkcí a služeb.

Změna klimatu a její dopady

Změna klimatu zásadně ovlivňuje nejen životní prostředí, ale i všechny hospodářské sektory a tím i kvalitu života celé společnosti.

Rostoucí spotřeba zdrojů

Rozšiřování technologií a ekonomický růst vede k neustálému tlaku na spotřebu zejména primárních zdrojů.

Rostoucí spotřeba energie

Energetická náročnost lidské činnosti narůstá v souvislosti s rostoucím bohatstvím a populační expanzí.

Urbanizace

Stěhování lidí z venkova do měst a jejich zázemí pokračuje bez ohledu na rostoucí negativa, která s sebou přináší.

Kompetence pro budoucnost

Při definici cílů a obsahů vzdělávání musíme reflektovat bouřlivě se měnící společnost a fakt, že nyní vzděláváme lidi, jejichž ekonomický vrchol bude za třicet let, přičemž jeho podobu nedokážeme nyní ani odhadnout.

^{*)} Jedná se o výběr relevantních megatrendů blíže popsanych v dokumentu "Globální megatrendy pro aktualizovaný Strategický rámec udržitelného rozvoje" vydaného Úřadem vlády v roce 2016.

Tyto hlavní globální megatrendy byly promítnuty do NKR z pohledu principu udržitelného rozvoje, který má vybalancovat ekonomický, sociální a ekologický rozměr konkurenceschopnosti ČR v rámci evropského a světového měřítka. Tematicky se jedná pak zejména o vlivy způsobené změnami klimatu, problematiku energetické náročnosti, bezpečnosti a udržitelnosti a o hospodárné využívání snižujících se zásob neobnovitelných strategických zdrojů.

2. EVROPSKÁ ROVINA

2.1. Víceletý finanční rámec

Dne 2. května 2018 zveřejnila EK návrh Víceletého finančního rámce pro období 2021–2027. Rozpočet je koncipovaný tak, aby řešil hlavní priority a politiky, které poskytují nejvyšší evropskou přidanou hodnotu. Celkově Komise navrhuje na období od roku 2021 do roku 2027 dlouhodobý rozpočet ve výši 1 279 miliard EUR v prostředcích na závazky (vyjádřeno v běžných cenách), což odpovídá 1,11 % hrubého národního důchodu (HND) EU-27. S přihlédnutím k inflaci výše rozpočtu mírně vrostla ve srovnání se stávajícím rozpočtem na období 2014–2020 (včetně Evropského rozvojového fondu).

Aby mohly být financovány nové a naléhavé priority (výzkum a inovace, mladí lidé, digitální ekonomika, správa hranic, bezpečnost a obrana), je podle EK třeba zvýšit stávající úroveň financování. Komise také navrhuje vytvořit unijní rezervu. Tato rezerva je novým účinným nástrojem ke zvládnutí nepředvídaných událostí a k reakci na nouzové situace například v oblastech bezpečnosti a migrace.

Komise navrhla pro kohezní politiku obdobný rozpočet jako v současném období (bez Velké Británie však dochází k mírnému nárůstu o 3 %). Pro Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) Komise ve svém prvním návrhu alokovala 226 mld. euro, pro fond soudržnosti (CF) cca 47 mld. euro a pro Evropský sociální fond (ESF) cca 100 mld. euro. Rámcově k tomuto EK zveřejnila také informace, na které oblasti prostředky půjdou a jak budou třeba navazovat na ty přímo spravované EK.

	07-13 (v mld. eur)		14-20 (v mld. eur)		2021+ (v mld. eur)	
	EU	ČR	EU	ČR	EU	ČR
ERDF	201	13,66	212	11,94	226	10,524
FS	70	8,82	75,4 (vč. převodu do CEF)	6,14	47 (vč. převodu do CEF)	6,44
ESF	76	3,77	84	3,43	100	2,737
Celkem	347	26,12 (7,52 %)	371	21,51 (5,8 %)	373	cca 20,1³

Pozn.: návrh alokací pro období po roce 2020 se může měnit v závislosti na vyjednávání o Víceletém finančním rámci a legislativě pro politiku soudržnosti a s tím spojenými finančními aspekty.

ČR byly určeny prostředky ve výši 18 mld. ve stálých cenách (20,1 mld. v běžných cenách), což představuje propad o cca 24 % oproti tomuto období (v běžných cenách jde o pokles 13 %). Dále je navržena nižší míra EU spolufinancování (navýšení národního spolufinancování)

³ Z celkové částky jde ještě cca 0,314 mld. EUR na Evropskou územní spolupráci.

a je navrhováno snížení zálohových plateb ze strany EK. K tomu, Komise navrhuje zkrácení pravidla n+, a to na dva roky ze stávajících tří.

Komise dále navrhuje 2 nové nástroje: program na podporu reforem (technická a finanční podpora reforem na národní úrovni, 25 mld. EUR, samostatný program - doplňkový k ESIF) a evropská funkce investiční stabilizace (pro HMU, absorbování velkých asymetrických makroekonomických šoků).

Vedle návrhu na rozpočet pro politiku soudržnosti byly zveřejněny také návrhy na přímo řízené programy, kde např. u programů Erasmus+ a Horizont Evropa dochází k významnému nárůstu finančních prostředků (Erasmus – zdvojnásobení rozpočtu /na 30 mld. EUR/, Horizont Evropa – nárůst rozpočtu o 25% /na 98 mld. EUR/).

Rozhodnutí o budoucím dlouhodobém rozpočtu EU bude poté příslušet Radě, která rozhodne jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu. Jednání tedy budou mít nejvyšší prioritu při snaze dosáhnout dohody ještě před volbami do Evropského parlamentu a summitem v Sibiui dne 9. května 2019.

2.2. Návrh nařízení pro EU fondy

Dne 29. května 2018 EK zveřejnila legislativní i nelegislativní balíček nařízení pro politiku soudržnosti:

- 29. května 2018 balíček pro EFRR, FS a tzv. Obecné nařízení zastřešující nově celkem 7 unijních fondů,
- 30. května 2018 balíček pro ESF, Erasmus a další programy z oblasti solidarity a kultury,
- 31. května 2018 např. pro Program pro strukturální reformy aj.,
- v červnu 2018 i pro další oblasti, např. výzkum a inovace nebo migrace.

Pod obecným nařízením je nově více fondů – AMIF (Azylový, migrační a integrační fond), ISF (Fond pro vnitřní bezpečnost) a MBVI (Nástroj pro řízení hranic a víz). Naopak oddělen byl Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV).

Zároveň je definováno pět politických cílů (tj. snížení počtu ve srovnání s 11 tematickými cíli v období 2014-2020):

- *CP1 - Inteligentnější Evropa podporující inovativní a inteligentní ekonomické transformace;*
- *CP2 - Ekologičtější Evropa s nízkými emisemi uhlíku podporou čistého a spravedlivého přechodu, zelených a modrých investic, oběhového hospodářství, přizpůsobení se změně klimatu a předcházení rizikům;*
- *CP3 - propojenější Evropa zvýšením mobility a regionální dostupnosti informačních a komunikačních technologií;*
- *CP4 - Sociálnější Evropa prostřednictvím implementace Evropského pilíře sociálních práv;*
- *CP5 - Evropa blíže občanům podporou udržitelného a integrovaného rozvoje městských, venkovských a pobřežních oblastí prostřednictvím místních iniciativ.*

Návrhy však obsahují několik pravidel tematické koncentrace – na cíl 1 to je v případě ČR 45 % celé alokace EFRR, na cíl 2 je to 30 % alokace EFRR, na klima 25 % celkové alokace pro ČR, v rámci ESF je také několik pravidel - 2 % alokace musí jít na potravinovou deprivaci, minimálně čtvrtina ESF prostředků na sociální začleňování. Pro oblast městského rozvoje je pak vyčleněno 6 % celé alokace EFRR. ČR nicméně nyní ve vyjednávání prosazuje větší volnost/flexibilitu, tudíž stanovení nižší procentní hranice na pravidla pro rozdělování

prostředků. Jelikož pět uvedených politických cílů neobsahuje některé z tematických (pod)oblastí NKR (např. oblast veřejné správy), usiluje ČR ve vyjednávání o tematické rozšíření těchto politických cílů, definovaných v návrhu nařízení pro EU fondy.

Zároveň dochází k posílení vazby mezi politikou soudržnosti a evropským semestrem, a to jak po procesní stránce (nařízení nově obsahuje širší rámec pro možné pozastavení čerpání, pokud členský stát nesplní podmínky/aspekty dobré hospodářské správy, kterou vesměs reprezentuje proces evropského semestru), tak po stránce věcné (v roce 2019 je předpokládáno vydání specifických doporučení zaměřených na identifikaci vhodných investičních oblastí v jednotlivých členských státech ve vazbě na politiku soudržnosti po roce 2020).

2.3. Vazba tematických (pod)oblastí NKR na cíle politik EU

Níže uvedené vazby reflektují současné nastavení cílů politik EU tak, jak jsou definovány v návrhu nařízení pro EU fondy. Na základě vyjednávání mezi ČR a EK může dojít k rozšíření cílů politik, pod které mohou být zahrnuty další tematické (pod)oblasti.

Cíle politik EU*	Specifické cíle politik	Podoblasti NKR	Tematické oblasti NKR
CP1: Inteligentnější Evropa	posílení výzkumných a inovačních kapacit a zavádění pokročilých technologií	Průmyslový výzkum a experimentální vývoj s dopadem na inovace	Výzkumný a inovační systém
		Podpora firem pro zvyšování přidané hodnoty výrobků a služeb v produkčním řetězci	Podpora podnikání a průmyslu
	využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády	Podpora firem pro zvyšování přidané hodnoty výrobků a služeb v produkčním řetězci	
	posílení růstu a konkurenceschopnosti malých a středních podniků	Rozvoj MSP a posilování inovační schopnosti MSP	
	rozvoj dovedností pro inteligentní specializaci, průmyslovou transformaci a podnikání	Zavádění Průmyslu 4.0 ve firmách	
	využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády	Podpora firem pro zvyšování přidané hodnoty výrobků a služeb v produkčním řetězci	
		Elektronizace výkonu veřejné správy, E-Government a související infrastruktura	Veřejná správa a bezpečnost
	Kybernetická bezpečnost		
CP2: Zelenější, nízkouhlíková Evropa	podpora opatření v oblasti energetické účinnosti	Zvyšování energetické účinnosti a úspory energie	Posun k nízkouhlíkovému hospodářství
	podpora energie z obnovitelných zdrojů	Podpora efektivního a vůči přírodě šetrného využívání	

		obnovitelných zdrojů energie	
	rozvoj inteligentních energetických systémů, sítí a skladování na místní úrovni	Přenos, přeprava a distribuce energie a modernizace energetické infrastruktury	Posun k nízkouhlíkovému hospodářství
		Podpora vzniku a zavádění inovativních nízkouhlíkových technologií	
	podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám	Ochrana a péče o přírodu a krajinu	Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství
		Ochrana vod a vodní hospodářství	
		Kvalita ovzduší	
		Ochrana obyvatelstva	Veřejná správa a bezpečnost
	podpora udržitelného hospodaření s vodou	Ochrana vod a vodní hospodářství	Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství
	podpora přechodu k oběhovému hospodářství	Oběhové hospodářství, odpady a účinné využívání zdrojů	
	posílení biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění	Ochrana a péče o přírodu a krajinu	
		Staré ekologické zátěže a brownfieldů	
		Vzdělávání pro udržitelný rozvoj, včetně environmentálního vzdělávání	
CP3: Propojenější Evropa	zvýšení digitálního propojení		Veřejná správa a bezpečnost
		Kybernetická bezpečnost	
rozvoj udržitelné, inteligentní, bezpečné a intermodální sítě TEN-T odolné vůči změnám klimatu	Dopravní infrastruktura	Doprava	
	Moderní technologie		
	Multimodální nákladní doprava		
rozvoj udržitelné, inteligentní a intermodální celostátní, regionální a místní mobility odolné vůči změnám klimatu, včetně lepšího přístupu k síti TEN-T a přeshraniční mobility	Dopravní infrastruktura	Doprava	
	Moderní technologie		
	Multimodální nákladní doprava		

	podpora udržitelné multimodální městské mobility	Doprava ve městech (a jejich zázemí)	
		Alternativní paliva v dopravě	
		Vozový park	
CP4: Sociálněji Evropa	zlepšit přístup k zaměstnání pro všechny uchazeče o zaměstnání, zejména mladé lidi a dlouhodobě nezaměstnané a neaktivní osoby, podporovat samostatně výdělečné činnosti a sociální ekonomiku	Zvýšení účasti znevýhodněných skupin na trhu práce prostřednictvím individualizovaných služeb a jejich efektivnější aktivizací (včetně lepšího cílení aktivní politiky zaměstnanosti a podpory sociálního podnikání)	Trh práce a zaměstnanost
	modernizovat instituce a služby trhu práce s cílem posoudit a předvídat potřeby dovedností a zajistit včasnou, individuálně uzpůsobenou pomoc i podporu při vytváření souladu mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce, jakož i během přechodů mezi zaměstnáními a během mobility	Modernizace institucí na trhu práce	
	prosazovat účast žen na trhu práce, lepší rovnováhu mezi prací a osobním životem – včetně přístupu k péči o děti, zdravého a přiměřeného pracovního prostředí s ohledem na zdravotní rizika a přizpůsobení pracovníků, podniků a podnikatelů změnám – a aktivní a zdravé stárnutí;	Sladování pracovního a osobního života a rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce	
	zvýšit kvalitu, účinnost a relevantnost systémů vzdělávání a odborné přípravy na trhu práce, aby se podpořilo získávání klíčových kompetencí včetně digitálních dovedností	Další profesní vzdělávání	
	podporovat rovný přístup ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání a odborné přípravě a jejich úspěšnému ukončení, a to zejména pro znevýhodněné skupiny, od předškolního vzdělávání a péče, přes všeobecné vzdělávání a odborné vzdělávání a přípravu až po terciární úroveň, jakož i vzdělávání a studium dospělých, včetně usnadnění vzdělávací mobility pro	Obsah a metody výuky pro připravenost na změny Nerovnosti ve vzdělávání a individuální přístup k žákům a studentům	

	všechny;		
	<p>posílit aktivní začleňování občanů, a podpořit tak jejich rovné příležitosti a aktivní účast a nabídnout jim lepší zaměstnatelnost;</p> <p>podporovat sociálně-ekonomickou integraci státních příslušníků třetích zemí a marginalizovaných komunit, jako jsou Romové;</p> <p>zvyšovat rovný a včasný přístup ke kvalitním, udržitelným a cenově dostupným službám;</p> <p>modernizovat systémy sociální ochrany včetně podpory přístupu k sociální ochraně;</p> <p>zlepšit dostupnost, účinnost a odolnost systémů zdravotní péče a služeb dlouhodobé zdravotní péče;</p> <p>podporovat sociální začlenění osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením včetně nejchudších osob a dětí;</p> <p>řešit materiální deprivaci poskytnutím potravinové a/nebo základní materiální pomoci nejchudším osobám, včetně doprovodných opatření.</p>	<p>Podpora aktivního sociálního začleňování</p> <p>Sociální bydlení</p> <p>Sociální práce a sociální služby</p> <p>Péče o zdraví</p>	Sociální začleňování, boj s chudobou a péče o zdraví
Níže uvedený výčet je průnikem specifických cílů politik pro CP5 a oblastí z CP1 až CP4, kde lze vidět vysoký regionální charakter oblastí. Níže uvedený výčet je pouze indikativní.			
CP5: Evropa bližší občanům **	podpora integrovaného sociálního, hospodářského a environmentálního rozvoje, kulturního dědictví a bezpečnosti v městských oblastech	Doprava ve městech (a jejich zázemí)	Doprava
		Moderní technologie	
		Alternativní paliva v dopravě	
		Vozový park	
	Podpora aktivního sociálního začleňování	Sociální začleňování, boj s chudobou a péče o zdraví	
	Sociální bydlení		
	Péče o zdraví		

		Pracovní mobilita podle kvalifikace a potřeb v území	Trh práce a zaměstnanost
		Další profesní vzdělávání	
		Infrastruktura pro vzdělávání	Vzdělávání
		Kvalita, transparentnost a efektivita ve veřejné správě	Veřejná správa a bezpečnost
		Ochrana obyvatelstva	
		Rozvoj MSP a posilování inovační schopnosti MSP	Podpora podnikání a průmyslu
		Ochrana, rozvoj a podpora kulturního dědictví	Kultura
		Zkvalitňování veřejných prostranství v obcích a městech včetně zelené infrastruktury	Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství
		Ochrana vod a vodní hospodářství	
		Kvalita ovzduší	
		Oběhové hospodářství, odpady a účinné využívání zdrojů	
		Staré ekologické zátěže a brownfieldy	
		Zásobování tepelnou energií	Posun k nízkouhlíkovému hospodářství
		Udržitelný cestovní ruch	
		Kvalita veřejných prostranství	
	podpora integrovaného sociálního, hospodářského a environmentálního místního rozvoje, kulturního dědictví a bezpečnosti a v případě venkovských a pobřežních oblastí také prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje	Kvalita, transparentnost a efektivita ve veřejné správě	Veřejná správa a bezpečnost
		Ochrana obyvatelstva	
		Podpora aktivního sociálního začleňování	Sociální začleňování, boj s chudobou a péče o zdraví
		Sociální bydlení	
		Péče o zdraví	
		Pracovní mobilita podle kvalifikace a potřeb v	Trh práce a zaměstnanost

		území	
		Další profesní vzdělávání	
		Infrastruktura pro vzdělávání	Vzdělávání
		Rozvoj MSP a posilování inovační schopnosti MSP	Podpora podnikání a průmyslu
		Ochrana, rozvoj a podpora kulturního dědictví	Kultura
		Ochrana a péče o přírodu a krajinu	Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství
		Ochrana vod a vodní hospodářství	
		Kvalita ovzduší	
		Oběhové hospodářství, odpady a účinné využívání zdrojů	
		Staré ekologické zátěže a brownfieldy	
		Podpora efektivního a vůči přírodě šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie	Posun k nízkouhlíkovému hospodářství
		Udržitelný cestovní ruch	
		Kvalita veřejných prostranství	

* jedná se o zkrácené názvy. Úplné názvy jsou uvedeny v návrhu obecného nařízení EK COM (2018) 375 Final nebo výše

3. NÁVRHOVÁ ČÁST

3.1. Východiska

Vedle důrazu na makroekonomickou souvislost mezi stavem ekonomiky ČR a příspěvkem k jejímu celkovému zlepšení díky využití evropských fondů, bylo definováno celkem 10 tematických oblastí, na které by se měla soustředit pozornost při přípravě národních cílů ve vztahu k evropským strukturálním fondům.

V rámci přípravy návrhové části byly ve spolupráci s věcnými garanty z řad rezortů zpracovány karty jednotlivých tematických podoblastí (celkem 40 karet), které věnovaly

pozornost klíčovým problémům ve zmíněných 10 tematických oblastech. Karty a jejich obsah byly dále projednávány s územními, sociálními i dalšími partnery a to v rámci relevantních platforem Ministerstva pro místní rozvoj (Expertní skupina pro strategickou práci, Pracovní tým Rady hospodářské a sociální dohody, Mezuregionální pracovní skupina, Expertní poradní skupina pro budoucnost politiky soudržnosti, ad.). Účelem karet tematických podoblastí bylo jednotlivá témata zpřesnit s ohledem na 1) provazbu cílů v dané podoblasti na problémy, které má podoblast v rámci budoucí podpory řešit; 2) efektivitu stávající podpory; 3) identifikaci posunu oproti stávajícímu období, resp. popisu jakým způsobem podoblast reaguje na nové výzvy.

Na základě Analýzy NKR byly ve spolupráci s věcnými gestory vybrány a rozpracovány následující tematické podoblasti:

Trh práce a zaměstnanost

- Zvýšení účasti znevýhodněných skupin na trhu práce prostřednictvím individualizovaných služeb a jejich efektivnější aktivizací (včetně lepšího cílení aktivní politiky zaměstnanosti)
- Modernizace institucí na trhu práce
- Sladování pracovního a osobního života a rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce
- Další profesní vzdělávání
- Pracovní mobilita podle kvalifikace a potřeb v území

Vzdělávání

- Obsah a metody výuky pro připravenost na změny
- Nerovnosti ve vzdělávání a individuální přístup k žákům a studentům
- Podpora pracovníků ve vzdělávání
- Infrastruktura pro vzdělávání

Sociální začleňování, boj s chudobou a péče o zdraví

- Podpora aktivní sociálního začleňování
- Sociální bydlení
- Sociální práce a sociální služby
- Péče o zdraví

Veřejná správa a bezpečnost

- Kvalita, transparentnost a efektivita ve veřejné správě
- Ochrana obyvatelstva
- Elektronizace výkonu veřejné správy, e-Government a související infrastruktura
- Kybernetická bezpečnost

Výzkumný a inovační systém

- Prostředí a kapacity pro výzkum
- Průmyslový výzkum a experimentální vývoj s dopadem na inovace
- Funkční propojení veřejné správy, akademického, výzkumného a podnikatelského sektoru, případně NNO a mezinárodní spolupráce

Podpora podnikání a průmyslu

- Rozvoj MSP a posilování inovační schopnosti MSP

- Podpora firem pro zvyšování přidané hodnoty výrobků a služeb v produkčním řetězci
- Zavádění Průmyslu 4.0 ve firmách

Doprava

- Dopravní infrastruktura
- Doprava ve městech (a jejich zázemí)
- Moderní technologie
- Multimodální nákladní doprava
- Alternativní paliva v dopravě
- Vozový park

Posun k nízkouhlíkovému hospodářství

- Přenos, přeprava a distribuce energie a modernizace energetické infrastruktury
- Zásobování tepelnou energií
- Podpora vzniku a zavádění inovativních nízkouhlíkových technologií
- Podpora efektivního a vůči přírodě šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie
- Zvyšování energetické účinnosti a úspory energie

Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství

- Ochrana a péče o přírodu a krajinu
- Ochrana vod a vodní hospodářství
- Kvalita ovzduší
- Oběhové hospodářství, odpady a účinné využívání zdrojů
- Staré ekologické zátěže a brownfieldy
 - Vzdělávání pro udržitelný rozvoj, včetně environmentálního vzdělávání

Kultura

- Ochrana, rozvoj a podpora kulturního dědictví

3.2. Vize a struktura cílů

3.2.1. Vize

Vize vychází z analytické části NKR, ale i ze zastřešujícího dokumentu ČR 2030, z něž analytická část NKR ve své obecné části čerpala.

ČR je soudržnou společností 21. století, tedy s ekonomikou konkurenceschopnou jak v evropském, tak globálním kontextu, která zajišťuje vysokou kvalitu života obyvatel, minimalizuje ekonomické a sociální nerovnosti, respektuje přírodní a územní limity a úspěšně se adaptuje na globální změny.

3.2.2. Globální cíl

Pro globální cíl NKR je klíčový udržitelný rozvoj ČR i všech jejích regionů v kontextu zásadních globálních změn, které mají nevyhnutelně i svůj územní dopad.

Udržitelný rozvoj ČR a jejích regionů skrze adaptaci společnosti na klíčové evropské a světové změny, opírající se o inovace, výzkum, vývoj a digitalizaci jako hlavní předpoklady rozvoje a vedoucí k minimalizaci strukturálních, sociálních a environmentálních nerovností.

3.2.3. Priority

Na základě analytické části NKR a při zohlednění zastřešujícího dokumentu ČR 2030, bylo formulováno pět priorit rozvoje, k němuž mohou nejefektivněji napomoci finanční prostředky z ESI fondů.

Těmito prioritami jsou:

Nízkouhlíková ekonomika a odpovědnost k životnímu prostředí
Rozvoj ekonomiky založený na výzkumu, inovacích a uplatnění nových technologií
Vzdělaná a sociálně soudržná společnost
Dostupnost a mobilita
Udržitelný rozvoj území

Uvedené priority zároveň korespondují s cíli stanovenými EU v oblasti politiky soudržnosti, které budou definovat zaměření investic EU v letech 2021-2027, což ČR usnadní budoucí nastavení a vyjednávání.

Každá z priorit byla následně transformována **do podoby strategického cíle** a dále **rozpracována na úroveň specifických cílů, které odpovídají jednotlivým tematickým podoblastem**, jak byly zpracovány v rámci karet podoblastí navázaných na analytickou část NKR.

VIZE				
ČR je soudržnou společností s konkurenceschopnou ekonomikou jak na evropském, tak globálním trhu, která minimalizuje strukturální a sociální nerovnosti, zajišťuje vysokou kvalitu života obyvatel, respektuje přírodní a územní limity a úspěšně se adaptuje na globální megatrendy.				
GLOBÁLNÍ CÍL				
Udržitelný rozvoj ČR a jejích regionů prostřednictvím adaptace společnosti na klíčové evropské a světové megatrendy.				
PRIORITY				
Nízkouhlíková ekonomika a odpovědnost k životnímu prostředí	Rozvoj založený na výzkumu, inovacích a uplatnění nových technologií	Vzdělaná a sociálně soudržná společnost	Dostupnost a mobilita	Udržitelný rozvoj území
STRATEGICKÉ CÍLE				
Zlepšení kvality životního prostředí, zavedení nízkouhlíkové ekonomiky a adaptace na změnu klimatu	Výzkumný a inovační systém zvyšující konkurenceschopnost společnosti v kontextu technologické změny	Konkurenceschopná a soudržná společnost	Efektivní, dostupná a k životnímu prostředí šetrná doprava	Udržitelný a integrovaný rozvoj městských a venkovských oblastí
SPECIFICKÉ CÍLE				
<ul style="list-style-type: none"> Ochrana a péče o přírodu a krajinu Zlepšení kvality 	<ul style="list-style-type: none"> Existence zázemí pro excelentní výzkum Podpora inovace 	<ul style="list-style-type: none"> Zefektivnění veřejné správy pro poskytování kvalitních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj a zkvalitnění dopravní infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> Ochrana, rozvoj a podpora kulturního

<p>ovzduší</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrana a zlepšení stavu vody a vodního hospodářství • Sanace míst s ekologickou zátěží a revitalizace brownfieldů • Vytvoření zázemí pro vzdělávání pro udržitelný rozvoj • Zavedení principů oběhové hospodářství a účinné využívání zdrojů • Modernizace a zefektivnění výroby, distribuce a akumulace energie • Zvýšení energetické účinnosti a energetických úspor • Zavedení inovativních nízkouhlíkových technologií • Efektivní a šetrné využívání OZE • Zavedení moderních a vysoce účinných způsobů výroby, distribuce a akumulace tepelné energie. • 	<p>prostřednictvím aplikovaného a experimentálního výzkumu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce a funkční propojení veřejné správy, akademického, výzkumného a podnikatelského sektoru • Zlepšení inovační schopnosti MSP • Zvýšení přidané hodnoty výrobků a služeb podniků v produkčním řetězci • Zavedení principů průmyslu 4.0 ve firmách • Účinné zabezpečení informačních systémů veřejné správy a adekvátní reakce na rostoucí kybernetické hrozby • Elektronizace výkonu veřejné správy a zavedení související infrastruktury • Digitalizace územního plánování • Ochrana obyvatelstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení účasti znevýhodněných skupin na trhu práce • Modernizace institucí na trhu práce • Podpora rovných příležitostí a sladování pracovního a osobního života • Fungující systém dalšího profesního vzdělávání • Podpora a využití pracovní mobility • Zlepšení výsledků vzdělávacího systému s ohledem na moderní kompetence, nízká úroveň vybavení novými technologiemi a prostředky pro nové formy vznikajících mimořádných událostí a pro zajištění následné a potřeby trhu práce, mimo jiné s ohledem na digitalizaci průmyslu a společnosti. • Zajištění rovného přístupu ke vzdělání • Zvýšení kompetencí a kvality pracovníků ve vzdělávání • Sociální začleňování • Sociální bydlení • Klienty orientované sociální služby • Kvalitní a dostupná zdravotní péče 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj a zlepšení integrace dopravy • Zavedení moderních technologií pro organizaci dopravy a snížení dopravní zátěže • Efektivní využití multimodální nákladní dopravy • Zvýšení využití a dostupnosti alternativních paliv v dopravě • Využívání vozidel s alternativním pohonem ve veřejné dopravě 	<p>dědictví</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zkvalitňování veřejných prostranství v obcích a městech včetně zelené infrastruktury • Udržitelný cestovní ruch • Kvalita veřejných prostranství • Rozvoj bezmotorové dopravy
---	---	--	---	--

3.3. Vyhodnocení 1. fáze prioritizace

Po finalizaci analytické části a jejím schválení Radou vlády pro ESI fondy v červenci 2018 byla připravena prioritizace podle stanovených kritérií, přičemž postup a pravidla prioritizace byla rovněž schválena Radou vlády pro ESI fondy (po projednání se členy Expertní skupiny pro strategickou práci, Pracovního týmu Rady hospodářské a sociální dohody, Expertní poradní skupiny pro budoucnost politiky soudržnosti a P-Rady).

Prioritizace je pojata jako dvoufázová. V 1. fázi (proběhla v období srpen-září 2018 – viz níže) došlo k vyhodnocení připravenosti jednotlivých tematických oblastí a jejich podoblastí na financování z ESI fondů po roce 2020. Hodnoceny byly klíčové aspekty, jako jasné stanovení strategického zacílení investic, vyhodnocení posunu v dané oblasti či předpokládaná absorpční kapacita a případné bariéry čerpání. Cílem 1. fáze je vytvořit argumentační základnu pro negociační pozici ČR pro oblast politiky soudržnosti. Ve 2. fázi, která proběhne v 1. čtvrtletí 2019, již budou zohledněny i příslušné dokumenty a požadavky EU (v podobě, která bude k v dané době k dispozici, s ohledem na vývoj vyjednávání EU legislativy pro fondy a proces evropského semestru a návrhu specifických doporučení Rady). Rovněž budou pro tuto fázi společně s věcnými gestory dopracovány karty tematických podoblastí již i s ohledem na přípravu Dohody o partnerství a operačních programů (v obou případech stavěných na principech intervenční logiky).

Hlavní kritéria prioritizace vycházejí ze základní intervenční logiky a patří mezi ně důležitost oblasti navazující na analytickou část NKR, podloženost dokumenty strategického charakteru, připravenost k realizaci, dosavadní i předpokládaná absorpční kapacita a existence či neexistence alternativních zdrojů financování (státní rozpočet, finanční nástroje, přímo řízené programy).

Podkladem pro hodnocení byly karty jednotlivých tematických podoblastí zpracované v rámci analytické části NKR, informace o existujících či nově připravovaných strategických dokumentech resortů pro období po roce 2020, globální megatrendy, cíle udržitelného rozvoje OSN, národní i sektorové analytické a expertní podklady.

3.4. Výsledky hodnocení

Účelem 1. fáze prioritizace nebylo oblasti nebo podoblasti z budoucí podpory vyřazovat. Cílem bylo především identifikovat silná i slabá místa, u nichž je třeba problémové aspekty řešit tak, aby byly dané problémy či rizika odstraněny, pakliže budou tyto oblasti považovány za důležité a připravené k následnému financování.

Hodnocení jednotlivých oblastí a podoblastí bylo ovlivněno na jedné straně stavem příprav na budoucí období a plánovanými možnostmi a kapacitami, na druhé straně zkušenostmi ze stávajícího období.

U řady oblastí se ve vícero kritériích negativně projevila absence strategických podkladů pro období po roce 2020, přičemž v mnohých agendách je příprava strategických materiálů teprve na samém začátku. Dalším slabým místem, resp. místem nutným pro další rozpracování, je stanovení cílů pro budoucí programové období v daném tématu a nemožnost definovat předpokládané přínosy a posuny a následně také předpokládaný podíl ESIF na financování tematické oblasti. Tento problém se aktuálně nejvíce týká oblasti Trhu práce, Vzdělávání, částečně také Sociálního začleňování, Veřejné správy a bezpečnosti a Podpory podnikání a průmyslu.

U některých tematických oblastí, které doposud nemají strategické materiály pro následující období, je častým jevem replikace stávajícího programového období, a to jak z věcného, tak často i ze strukturálního hlediska. Nedostatek inovací a nedostatečný akcent na věcný posun v tématu měl rovněž vliv na hodnocení tematických oblastí. Zde je třeba deklarovat jasný posun, někdy i změnu podpory zásadního charakteru vč. nacházení inovativních řešení na stávající problémy s ohledem na měnící se podmínky i efektivnost vynaložených prostředků.

Pokud se týká kritéria důležitosti, ve velké části podoblastí jsou podceněny provazby na průřezová témata (především jde o územní dimenzi, agendu Společnost 4.0, evropskou přidanou hodnotu nebo Specifická doporučení Rady) a synergické vazby mezi jednotlivými oblastmi, které se vzájemně mohou podmiňovat, nejen doplňovat. Některé podoblasti se naopak jeví jako příliš parciální a lze u nich uvažovat o propojení s jinými oblastmi, případně o využití alternativních zdrojů financování, mimo ESI fondy.

Pokud jde o současný stav tematických agend, negativně se v některých případech projevují **problémy s absorpční kapacitou** (ať už očekávanou či jakkoli potvrzenou / zmapovanou). Vliv na čerpání a efektivní využití prostředků ESI fondů mají také v mnoha oblastech **identifikované bariéry čerpání, často legislativního a administrativního charakteru** (rozpočtová pravidla, stavební zákon, veřejné zakázky, veřejná podpora, rozdělení kompetencí mezi státní správu a samosprávu ad.).

Prioritizace také poukázala na dílčí vnitřní rozpor v rámci jednotlivých oblastí a podoblastí. Mezi tematickými oblastmi jsou např. témata s vysokou důležitostí, která však nejsou na následující období zatím tolik připravena. Dalším příkladem jsou oblasti, u nichž je čerpání prostředků ESI fondů vysoce efektivní, avšak absorpční kapacita je zatím nejasná či nedostačující.

Ideálem pro budoucí období jsou takové oblasti, jejichž hodnocení je pozitivní a kompaktní ve všech hodnocených kritériích: Tematické oblasti s velkou důležitostí a velkým počtem provazeb, které disponují kvalitním strategickým materiálem pro období po roce 2020, s jasně definovanými cíli a předpokládanými přínosy, kde se na základě stávajícího období důvodně předpokládá efektivní intervence a dostatečná absorpční kapacita, a kde financování z ESI fondů nemá ve stávající situaci vhodnou alternativu (např. ze státního rozpočtu, unijních programů nebo jiných zdrojů).

3.5. Závěry a doporučení pro další fázi

Předpokládáme, že většina z výše uvedených identifikovaných rizik a nedostatků může být příslušnými věcnými gestory řešena či i odstraněna v další fázi tak, aby ČR měla jistotu, že ESI fondy v budoucím období podpoří oblasti, které ČR a jeho území potřebuje a umí je naplánovanými prostředky profinancovat při dosažení vysoké kvality i přidané hodnoty.

Doporučení, která byla s partnery projednána na platformách MMR, jsou následující:

1. Dopracování relevantních strategií v příslušných agendách (včetně definice cílů, předpokládaných přínosů a podílu ESI fondů), s důrazem na provazby cílů na průřezová témata, na megatrendy a na inovace. Toto doporučení se týká ve zvýšené míře oblastí Trhu práce a Vzdělávání, částečně pak také oblastí Veřejná správa a bezpečnost, Sociální začleňování, Podpora podnikání a průmyslu a Výzkumný a inovační systém; ale i dalších oblastí.
2. V návaznosti na zpracování strategických materiálů je nutné učinit rovněž přípravu na plánování absorpční kapacity v příštím období, analýzu poptávky a ve stejné míře také na odstraňování identifikovaných bariér čerpání.

3. V přípravě budoucího období, ať již v rovině přípravy strategických materiálů, či posléze přípravy operačních programů, je nutno klást důraz na nacházení inovativních řešení na stávající problémy s ohledem na měnící se podmínky, na efektivnost vynaložených prostředků a na věcný posun v daných agendách.
4. Pro všechny oblasti platí také nutnost důrazu na vzájemnou provázanost jednotlivých oblastí a na integrovaná řešení.
5. Při přípravě budoucího období intenzivně využívat výstupů evaluační činnosti.
6. Zajistit dostatečné institucionální a personální kapacity jednotlivých resortních příjemců podpory ESI fondů.

V období I. čtvrtletí 2019, tj. před 2. fází prioritizace, budou jednotlivé tematické karty ve spolupráci s věcnými gestory dopracovány při respektování uvedených doporučení. Ve 2. fázi prioritizace budou zohledněny i stanoviska EK a na základě výsledků může dojít k redukci či vypuštění některých tematických podoblastí. Finální verze bude předložena do konce července 2019 vládě.

3.6. Doplnkovost s programy EU

Z návrhů Víceletého finančního rámce i obecných nařízení je zřejmé, že příští programové období 2021+ přinese nárůst významu unijních programů a tím i příležitosti, které unijní programy nabízí a na které není ČR zatím z mnoha důvodů dostatečně připravena. Zároveň s tím je již nyní ze strany EK zdůrazňována potřeba vhodného propojení unijních programů s ESIF, ať již formou doplňkovosti či např. iniciativy Seal of Excellence, která by nově měla najít širší uplatnění než pouze ve vztahu k programu Horizont Evropa (EK hovoří o aplikaci až u 10 programů).

Potenciální možnosti pro spolufinancování jednotlivých tematických oblastí, resp. podoblastí z unijních programů znázorňuje následující tabulka. Jde o unijní programy implementované v tomto programovém období 2014-2020⁴ včetně programů reflektujících budoucí programové období 2021+⁵. Unijní programy často nelze vnímat jako plnohodnotnou alternativu k ESIF, svým rozsahem a zaměřením se v řadě podporovaných oblastí liší od podpory poskytované v rámci jednotlivých operačních programů. V mnoho případech jsou z nich financovány především aktivity inovativního či pilotního charakteru (např. EaSI, LIFE aj.).

Tematická oblast NKR	Podoblast NKR	Potenciální doplňkovost s programy EU
----------------------	---------------	---------------------------------------

⁴ Program pro podporu strukturálních reforem - nově od roku 2017.

⁵ V návaznosti na nová nařízení EK dochází v novém programovém období 2021+ u některých unijních programů k určitým změnám:

- Dobře běžící program COSME pro malé a střední podniky v 2021+ zaniká a bude bez části finančních nástrojů (záruky a equity) integrován spolu s dalšími doposud roztržštěnými programy do Programu pro jednotný trh (Single Market Programme) a již to nebude samostatný program, ale specifický cíl Programu pro jednotný trh.
- Nástupcem programu Horizont2020 je Horizont Evropa.
- Současně EK představuje i nové programy, např. Digitální Evropa (Digital Europe Programme).
- EaSI, FEAD, YEI a Health Programme se spojí v jeden zastřešující program – European Social Fund+ s celkovým rozpočtem 101,2 mld. EUR. S ohledem na stávající situaci v ČR není možnost využití YEI a rovněž i EGF v podmínkách ČR příliš relevantní.

Trh práce a zaměstnanost	Zvýšení účasti znevýhodněných skupin na trhu práce prostřednictvím individualizovaných služeb a jejich efektivnější aktivizací (včetně lepšího cílení aktivní politiky zaměstnanosti)	Evropský globalizační fond (EGF)
	Modernizace institucí na trhu práce	InvestEU; Digitální Evropa
	Sladování pracovního a osobního života a rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce	
	Další profesní vzdělávání	Erasmus+; Kreativní Evropa
	Pracovní mobilita podle kvalifikace a potřeb v území	
Vzdělávání	Obsah a metody výuky pro připravenost na změny	Erasmus+; Horizont Evropa
	Nerovnosti ve vzdělávání a individuální přístup k žákům a studentům	Program pro podporu strukturálních reforem
	Podpora pracovníků ve vzdělávání	Erasmus+; Kreativní Evropa
Sociální začleňování, boj s chudobou a péče o zdraví	Podpora aktivního sociálního začleňování	
	Sociální bydlení	
	Sociální práce a sociální služby	
	Péče o zdraví	3. akční program v EU v oblasti zdraví (3rdHP) ⁶ ; Spotřebitelé; Horizont Evropa - priorita Společenské výzvy; Digitální Evropa
Veřejná správa a bezpečnost	Kvalita, transparentnost a efektivita ve veřejné správě	Digitální Evropa; Program pro jednotný trh; Nástroj pro propojení Evropy (CEF); Program pro podporu strukturálních reforem
	Ochrana obyvatelstva	Horizont Evropa; Azylový a migrační fond; Digitální Evropa; Fond pro vnitřní bezpečnost
	Elektronizace výkonu veřejné správy, E-Government a související infrastruktura	Digitální Evropa; Horizont Evropa; Kreativní Evropa; Nástroj pro propojení Evropy (CEF) – digitální služby
	Kybernetická bezpečnost	Digitální Evropa; Fond pro vnitřní bezpečnost; Nástroj pro propojení Evropy (CEF) – digitální služby
Výzkumný a inovační systém	Prostředí a kapacity pro výzkum	Horizont Evropa; InvestEU; Program pro podporu strukturálních reforem

⁶ 3. akční program v EU v oblasti zdraví (3rdHP) - pro 2020+ součástí Evropského sociálního fondu+ (ESF+)

	Průmyslový výzkum a experimentální vývoj s dopadem na inovace	Horizont Evropa; InvestEU; Program pro podporu strukturálních reforem
	Funkční propojení veřejné správy, akademického, výzkumného a podnikatelského sektoru, případně NNO (tzv. triple/quadruple helix) a mezinárodní spolupráce	Horizont Evropa; Galileo (součást Evropského kosmického programu); InvestEU; Program pro podporu strukturálních reforem
Podpora podnikání a průmyslu	Rozvoj MSP a posilování inovační schopnosti MSP	Horizont Evropa; Program pro jednotný trh; Kreativní Evropa; InvestEU
	Podpora firem pro zvyšování přidané hodnoty výrobků a služeb v produkčním řetězci	Horizont Evropa; Digitální Evropa; COSME; Kreativní Evropa
	Zavádění Průmyslu 4.0 ve firmách	Horizont Evropa; Digitální Evropa; InvestEU
Doprava	Dopravní infrastruktura	Nástroj pro propojení Evropy (CEF) Horizont Evropa InvestEU
	Doprava ve městech (a jejich zázemí)	Nástroj pro propojení Evropy (CEF) Horizont Evropa
	Moderní technologie	Nástroj pro propojení Evropy CEF Horizont Evropa
	Multimodální nákladní doprava	Nástroj pro propojení Evropy CEF
	Alternativní paliva v dopravě	Horizont Evropa
	Vozový park	
Posun k nízkouhlíkovému hospodářství	Přenos, přeprava a distribuce energie a modernizace energetické infrastruktury	Horizont Evropa; Nástroj pro propojení Evropy (CEF) – energetika; InvestEU
	Zásobování tepelnou energií	Horizont Evropa; InvestEU
	Podpora vzniku a zavádění inovativních nízkouhlíkových technologií	Program pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE); Horizont Evropa; InvestEU
	Podpora efektivního a vůči přírodě šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie	Horizont Evropa; InvestEU, Program pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE)
	Zvyšování energetické účinnosti a úspory energie	Horizont Evropa, Program pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE)
Ochrana životního prostředí a oběhové hospodářství	Ochrana a péče o přírodu a krajinu	Program pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE); Horizont Evropa - priorita Společenské výzvy
	Ochrana vod a vodní hospodářství	Program pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE); Horizont Evropa - priorita Společenské výzvy; InvestEU
	Kvalita ovzduší	Program pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE); Horizont Evropa - priorita Společenské výzvy; InvestEU
	Oběhové hospodářství, odpady a účinné využívání zdrojů	Horizont Evropa; Program pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE); InvestEU
	Staré ekologické zátěže a brownfieldů	Program pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE); Horizont Evropa - priorita Společenské výzvy; InvestEU
	Environmentální vzdělávání a výchova	

Kultura	Ochrana, rozvoj a podpora kulturního dědictví	Kreativní Evropa
----------------	---	------------------

Využití unijních programů jako takové a doplňkovost (vč. modelu Seal of Excellence, který by měl být v příštím programovém období rozšířen až na 10 programů) a synergie mezi ESIF a programy EU budou v další fázi diskutovány společně s příslušnými národními kontaktními místy jednotlivých programů v návaznosti na schválení příslušných nařízení.

4. NÁVRH A PRINCIPY IMPLEMENTACE

4.1. Východiska implementační části

Implementační návrh navazuje na analytickou část NKR a návrhy priorit a cílů (viz předchozí kapitoly).

Faktory, na základě kterých jsou návrhy architektur navrhovány, jsou spojené zejména s:

- redukcí finančních prostředků pro ČR (nižší národní obálka);
- zkušenostmi z minulých programových období (již od období 2004-2006);
- analýzami za 2007-2013 i za 2014-2020, které přináší poznatky vhodné pro rozhodování o podobě architektury (věcné i procesní);
- analýzami výstupů z auditů ohledně nastavení a funkčnosti systému řízení a kontroly za programová období (2007-2013, 2014-2020);
- výstupy z evaluace architektury mapující různé systémy implementace napříč EU vč. důvodů/pohnutek změn mezi obdobími (za současného respektování specifík ČR);
- prioritami, které bude ČR do budoucna prosazovat, a to vč. zohlednění územních potřeb (viz předchozí kapitoly NKR);
- směry, limity či podmínkami, které navrhuje EK zejména v rámci nařízení pro fondy (jde především o strukturu politických cílů, tematickou koncentrací, skupiny kategorií regionů, finančními aspekty ověření funkčnosti nastaveného systému na počátku období aj.);
- úvahami o systému řízení optikou vyváženosti mezi zkušenostmi, velkými a neřešitelnými problémy v čase či schopností uřídit/uhlídat program s více či méně složitějším základem (např. stran skupin příjemců, multifondovosti, roztržitosti aktivit, množství zapojených partnerů jako věčných garantů, atypickými prvky atd.);
- vědomím nutnosti jít cestou evoluce nikoli radikální revoluce, neboť i přes některé problémy s implementací v minulosti systém jako takový funguje.

4.2. Návrhy variant programů

Východiska

Implementační návrh obsahuje dvě varianty co do počtu a zaměření operačních programů financovaných ze tří fondů (EFRR, FS a ESF+). Základem pro nastavení jednotlivých variant jsou tematické podoblasti Národní koncepce (NKR). Návrhová část stanovila priority a cíle, ze kterých níže uvedená skladba programů vychází (pro tuto fázi ještě nedošlo k redukci oblastí či aktivit, které financovány nebudou). Dílčí varianty a návrh OP se může lišit co do kombinace/skladby fondů (EFRR, FS, ESF+), ze kterých jsou financovány.

Jednotlivé varianty může ovlivňovat několik proměnných, které se mohou v budoucnu nadále vyvíjet. Jde např. o pojetí územní dimenze (tj. vztah mezi IROP a tematicky zaměřenými OP vč. vymezení oblastí podpory a formy realizace - nastavení integrovaných nástrojů), velikost finanční obálky ve vazbě na podíly fondů, tematickou koncentraci ze strany EK, požadavky na provádění programů, míru národního spolufinancování, pravidlo n+x apod.

Co níže uvedený návrh variant programů neobsahuje

- Varianty neobsahují OP Rybářství (bude řešeno samostatným materiálem MZe).

- Varianty neobsahují programy v oblasti migrace, bezpečnosti hranic a azylové politiky. (bude řešeno samostatným materiálem MV).
- Varianty obsahují předběžný návrh (v obecné rovině) i pro programy přeshraniční spolupráce. Tematické zaměření těchto programů bude řešeno na úrovni pracovních skupin na základě vypracovaných analýz, zkušeností a po dohodě se zástupci sousedících států.
- Varianty neobsahují návrh samostatného územně specifického programu pro hlavní město Prahu, a to z následujících důvodů:

Hlavní důvod pro nezařazení samostatného OP pro hl. m. Prahu je systémový, kdy díky ekonomickému rozvoji ČR dojde nově k rozdělení ČR do tří místo dosavadních dvou kategorií regionů.

V programovém období 2021–2027 bude alokace EFRR a ESF+ pro ČR nově rozdělena na tři části podle kategorií regionů - alokace pro méně rozvinuté regiony (NUTS2 – Severozápad, Severovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko), alokace pro přechodové regiony (NUTS2 – Jihovýchod, Střední Čechy a Jihozápad) a alokace pro více rozvinuté regiony (Praha).

V programovém období 2014–2020 je naproti tomu alokace EFRR a ESF pro ČR rozdělena pouze na dvě části – alokace pro méně rozvinuté regiony (celá ČR bez Prahy) a alokace pro více rozvinuté regiony (Praha). Tomu odpovídá i nastavení programů.

MMR-NOK na základě výše uvedeného proto absolutně neuvažuje o zavedení tří „sad“ operačních programů pro regiony NUTS2 (kraje) podle jejich kategorie. Počítá naopak s jednou „sadou“ operačních programů pro všechny kategorie regionů. Tato systémová změna nebude mít přitom vůbec žádný dopad na výši alokace určené pro hl. m. Prahu. V rámci jednotlivých OP budou vyčleněny alokace pro jednotlivé kategorie regionů – jak je tomu již v tomto období v OP VVV, OP Z a IROP. V tomto ohledu tedy nedojde pro hl. m. Prahu k žádné změně.

- Varianty neprošly redukcí svých priorit; tj. zaměření OP níže představuje spíše výčet maximalistický a není (po stránce nižší důležitosti, nižší či nulové připravenosti a jiných aspektů, které indikují problémy nebo slabou až žádnou potřebnost) navržena redukce toho, co mají řešit a financovat.
- Níže uvedené varianty z hlediska svého věcného zaměření obsahují INDIKATIVNÍ návrh toho, co mají řešit a financovat; tj. nejen po stránce redukce, ale i po stránce zpřesnění, přesunu, změny se může návrh níže následně změnit.
- Varianty neobsahují nižší stupeň řízení nežli řídicí orgány; stanovení detailní struktury řízení a koordinace bude předmětem další fáze zpřesňování.
- Materiál k implementaci bude v další fázi dopracován o základy intervenční logiky a stavební kameny toho, jak má vypadat, resp. jak se má program připravovat a komunikovat. Stejně tak bude materiál obsahovat (po dohodě s MF) příp. návrh rozdělení alokací na programy, byť možná v první fázi v indikativní podobě z důvodu ne tolik pokročile fáze vyjednávání o národní obálce a dalších prvcích (např. povinné podíly na fondy).

4.2.1 Varianta I (5 tematických OP; 1 regionální OP; 1 OP na TP; přeshraniční OP)

Silné stránky či výhody této varianty:

- Dílčí redukce rozpočtu na KP = dílčí redukce programů a systému implementace.
- Stabilita a plynulé navázání příprav implementace a čerpání.
- Zajištění plynulého přechodu mezi obdobími z důvodu snížení rizika nesplnění pravidel $n+3/n+2$. Nesplnění těchto pravidel by znamenalo ztrátu alokace prostředků určených pro Českou republiku.
- Kontinuita, tj. implementační struktura je již nastavená, instituce již znají prostředí a mají expertní „know-how“ (3 programová období), vč. vybudovaných vazeb s partnery na jednotlivých úrovních a v tématech.
- Menší změny celého systému a implementační struktury (např. vytvoření nového implementačního subjektu, noví zaměstnanci, změna kompetencí a postupů) znamenají menší riziko pro fungování systému a tím i menší riziko vzniku chyb.
- Využití personálních kapacit, nastavených a zaběhnutých postupů a snadnější zvládnutí přechodu mezi jednotlivými obdobími (uzavírání a zahájení).
- Ustálená podoba implementační struktury umožňuje jednotlivým aktérům sžít se rychleji odpovídajícím způsobem s novým systémem.
- Žadatelé znají prostředí; mají kontakty na ŘO a umí předvídat známé – prostředí, postupy, formy komunikace aj.
- Existuje věcná znalost témat (odbornost) na ŘO, která fungují na jednotlivých resortech, a které zároveň spravují jednotlivé agendy.
- Dochází k většímu propojení strategické/politické a implementační linie – resort má větší motivaci vytvořit i vhodné legislativní prostředí a pouštět investice tam, kde to dává smysl. Zvyšuje se věcná odpovědnost resortů ve vztahu k OP.
- Při selhání jedné z oblastí (z pohledu plnění závazků) je dopad pozastavení čerpání ze strany EK na rozpočet ČR nižší (dojde k pozastavení části programu nebo celého programu, bez dopadu na ostatní).

Slabší stránky či potenciální nevýhody:

- Stále možný prostor pro resortismus.
- Riziko roztržičnosti vybraných věcných oblastí do vícero OP
- Potenciálně menší prostor pro integrovaná a komplexní řešení s ohledem na vyšší počet programů a rozvolnění věcných témat napříč.
- Větší nároky na koordinaci synergických a komplementárních výzev mezi OP, zejména v rámci IN.
- Riziko opakování stále stejných a vnitřně skrytých zaběhnutých systémových chyb a nedostatků.
- Malá kooperace mezi ŘO z důvodu jejich relativně velkého počtu

Priority	Rozvoj založený na inovacích a uplatnění technologií	Nízkouhlíková ekonomika a odpovědné využívání zdrojů	Dostupnost a mobilita	Vzdělaná společnost a lidský kapitál	Udržitelný rozvoj území			
Operační programy	<p>OP Konkurenceschopnost (EFRR, FS)</p> <p>Podpora inovace prostřednictvím aplikovaného a experimentálního výzkumu</p> <p>Spolupráce a funkční propojení veřejné správy, akademického, výzkumného a podnikatelského sektoru</p> <p>Zlepšení inovační schopnosti MSP</p> <p>Zvýšení přidané hodnoty výrobků a služeb podniků v produkčním řetězci</p> <p>Zavedení principů průmyslu 4.0 ve firmách</p> <p>Účinné zabezpečení informačních systémů veřejné správy a adekvátní reakce na rostoucí kybernetické hrozby</p> <p>Elektronizace výkonu veřejné správy a zavedení související infrastruktury</p> <p>Modernizace a zefektivnění výroby, distribuce a akumulace energie</p> <p>Zvýšení energetické účinnosti a energetických úspor</p> <p>Zavedení inovativních nízkouhlíkových technologií</p> <p>Efektivní a šetrné využívání OZE</p> <p>Zavedení moderních a vysoce účinných způsobů výroby, distribuce a akumulace tepelné energie.</p> <p>Využití brownfieldů pro podnikatelskou činnost.</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo průmyslu a obchodu</p>	<p>OP Doprava (FS, EFRR)</p> <p>Rozvoj a zkvalitnění liniové dopravní infrastruktury (vč. měst a jejich zázemí)</p> <p>Zavedení moderních technologií pro organizaci dopravy a snížení dopravní zátěže</p> <p>Efektivní využití multimodální nákladní dopravy</p> <p>Zvýšení využití a dostupnosti alternativních paliv v dopravě</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo dopravy</p>	<p>OP Životní prostředí (EFRR, FS)</p> <p>Ochrana a péče o přírodu a krajinu</p> <p>Zlepšení kvality ovzduší</p> <p>Ochrana a zlepšení stavu vody a vodního hospodářství</p> <p>Sanace míst s ekologickou zátěží a revitalizace brownfieldů</p> <p>Vytvoření zázemí pro vzdělávání pro udržitelný rozvoj</p> <p>Zavedení principů oběhové hospodářství a účinné využívání zdrojů</p> <p>Zvýšení energetické účinnosti a energetických úspor</p> <p>Efektivní a šetrné využívání OZE</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo životního prostředí</p>	<p>OP výzkum a vzdělávání (EFRR, ESF+)</p> <p>Kurikula a metody výuky pro 21. století, rozvoj klíčových kompetencí</p> <p>Rovnost ve vzdělávání, jeho dostupnost a individuální přístup</p> <p>Rozvoj kapacit pro vzdělávání</p> <p>Komplexní zlepšení přípravy a rozvoje pedagogických pracovníků</p> <p>Mobilita zaměstnanců ve výzkumu a vzdělávání a rozvoj mezinárodní spolupráce</p> <p>Zlepšování prostředí a rozvoj kapacit pro výzkum a vývoj</p> <p>Funkční propojení veřejné správy, akademického, výzkumného a podnikatelského sektoru</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo školství, tělovýchovy a mládeže</p>	<p>OP Lidské zdroje (ESF+)</p> <p>Zefektivnění veřejné správy pro poskytování kvalitních služeb</p> <p>Zvýšení účasti znevýhodněných skupin na trhu práce</p> <p>Modernizace institucí na trhu práce</p> <p>Podpora rovných příležitostí a sladování pracovního a osobního života</p> <p>Fungující systém dalšího profesního vzdělávání</p> <p>Podpora a využití pracovní mobility</p> <p>Sociální začleňování</p> <p>Sociální bydlení</p> <p>Klientsky orientované sociální služby</p> <p>Zlepšování kvality a dostupnosti zdravotní péče</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo práce a sociální věci</p>	<p>IROP (EFRR, FS)</p> <p>Regionální dopravní napojení s vazbou na síť TEN-T</p> <p>Rozvoj městské a příměstské dopravy (vč. vozového parku, přestupních terminálů, ad.)</p> <p>Nízkoemisní a bezemisní vozidla a související infrastruktura</p> <p>Zkvalitňování územní vzdělávací infrastruktury</p> <p>Sociální bydlení</p> <p>Infrastruktura sociálních služeb</p> <p>Infrastruktura zdravotních služeb</p> <p>Rozvoj inovačních aktivit ve vazbě na podporu podnikání a trh práce</p> <p>Podpora veřejné infrastruktury cestovního ruchu a kulturního dědictví</p> <p>Zkvalitňování veřejných prostranství v obcích a městech včetně zelené infrastruktury</p> <p>Revitalizace brownfieldů</p> <p>Ochrana obyvatelstva a prevence rizik</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo pro místní rozvoj</p>	<p>OP Technická pomoc a kvalita správy (ESF+/FS/EFRR)</p> <p>Řízení a koordinace</p> <p>Dohody o partnerství</p> <p>Podpora horizontálních otázek a partnerů</p> <p>Podpora administrativní kapacity implementace</p> <p>Vybrané činnosti na podporu veřejné správy</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo pro místní rozvoj</p>	<p>OP Přeshraniční spolupráce (EFRR)</p> <p>Bude upřesněno na základě spolupráce se sousedními státy</p> <p>Řídící orgán = tbc.</p>

Poznámka: NÁZVY OP A VÝČET OBLASTÍ INTERVENČÍ A FONDŮ JSOUÍ INDIKATIVNÍ A BUDOU PŘEDMĚTEM DALŠÍHO PROJEDNÁVÁNÍ

4.2.2 Varianta II (3 tematické OP; 1 regionální OP; 1 OP na TP; přeshraniční OP)

Silné stránky či výhody této varianty:

- Nižší počet OP → potenciálně snazší koordinace na národní úrovni (naopak, složitější řízení pro ŘO vzhledem k množství někdy nesourodých aktivit).
- Zahrnutí více oblastí pod jeden OP umožní komplexnější uchopení řešení a propojení.
- Potenciál pro odstranění resortismu v některých oblastech.
- Méně hraničních oblastí, menší fragmentace oblastí do více OP.
- Snaha o řešení problému komplexně - lepší pro integrované řešení v území.
- Potenciál pro zpřehlednění a zjednodušení pro žadatele/příjemce u obdobných spolu souvisejících oblastí.

méně operačních programů díky centralizovanějšímu a tedy komplexnějšímu řízení usnadní provázání na ostatní programy EU.

Slabší stránky či potenciální nevýhody:

- Vzhledem k ne tolik drastickému poklesu alokace de facto neexistuje potřeba většího snížení OP.
- Nutnost nastavovat nové struktury, nové přístupy, nové procesy v těch částech, kde nejsou na úrovni ŘO zkušenosti s řízením dané oblasti (tj. nutnost vybudování zcela nově principu partnerství, nastavení podmínek apod.), méně předvídatelné a přehledné pro žadatele, kteří byli „zvyklí“ komunikovat s jiným subjektem.
- Pokud nedojde zároveň k redukci hlavních priorit, zvýší se množství témat, která nemá ŘO ve své kompetenci jako resort, tj. bude institucionálně oddělena strategická/politická a implementační linie – možné dopady na výkon řídicí funkce a negativní zkušenost v této oblasti z programového období 2007–2013 a 2004–2006.
- Negativní vliv konfliktu přístupů a priorit dvou různých resortů v rámci jednoho OP (například ŽP vs. doprava) na realizaci národních sektorových strategií.
- Umělé slučování – nutnost mít velmi široce koncipovaný OP namísto více OP zaměřených na pár ucelenějších oblastí.
- Rizikové z důvodu koncentrace finančních prostředků do malého množství programů – pokud dojde k problémům v některém OP a k jeho pozastavení, může být dopad na státní rozpočet významný (zasažen bude významný podíl národního čerpání).
- V případě snížení počtu OP bude nutné sestavit novou implementační strukturu, tj. vytvořit nový řídicí orgán a jeho zprostředkující subjekty a bude potřeba provést tzv. „včasný audit systému“, což bude znamenat tlak na nový ŘO vytvořit co nejdříve popis řídicího a kontrolního systému (ŘKS). Včasný audit systému by nebyl zaměřen pouze na nastavení ŘKS, ale také na ověření jeho fungování.
- Může být omezena věcná odpovědnost ŘO i dalších subjektů, které nemají v kompetenci rozhodování, ve vztahu k OP. Muselo by být v rámci implementační struktury řešeno rolí ZS a/nebo posílením role věcných gestorů. Tendence je tyto mezirole snižovat.
- Významné prodloužení schvalovacích procesů zejména v oblasti schvalování projektů a tím i zpomalení zahájení implementace projektů a následného čerpání prostředků EU.

- Nezkušenost některých ŘO s jinými fondy, neboť by šlo o nové multifondové programy. Komplikované nastavení implementační struktury, kdy ŘO nemusí mít žádné nástroje, jak řídit subjekty implementující program.
- Změny v implementační struktuře jsou střední až větší, varianta by tak vyvolala poměrně velké přesuny administrativní kapacity, která bude nová v očích žadatelů/příjemců (= horší předvídatelnost) a zároveň bude složité nastavit rozložení kapacit mezi obdobími (ukončování stávajícího vs. rozjetí nového).
- Menší počet OP je spojen s větší diverzitou žadatelů/příjemců (do jednotlivých oblastí předkládají projekty diametrálně odlišní žadatelé), což v končeném důsledku zesložituje specifická pravidla pro žadatele a příjemce pro daný OP (tedy je naopak v rozporu s principem zjednodušování).
- Ztráta zkušenosti a paměti – lidé by museli přecházet mezi bývalými ŘO do nově ustanovených apod.). Riziko, že lidé nebudou ochotni změnu akceptovat = potenciální problém s administrativní kapacitou a riziko ohrožení dočerpání a hladkého uzavírání období 2014-2020.

Priority	Rozvoj založený na inovacích a uplatnění technologií	Nízkouhlíková ekonomika a odpovědné využívání zdrojů	Dostupnost a mobilita	Vzdělaná společnost a lidský kapitál	Udržitelný rozvoj území	
Operační programy	<p>OP Konkurenceschopnost (EFRR, FS, ESF+)</p> <p>Mobilita zaměstnanců ve výzkumu a vzdělávání a rozvoj mezinárodní spolupráce</p> <p>Zlepšování prostředí a rozvoj kapacit pro výzkum a vývoj</p> <p>Funkční propojení veřejné správy, akademického, výzkumného a podnikatelského sektoru</p> <p>Zlepšení inovační schopnosti MSP</p> <p>Zvýšení přidané hodnoty výrobků a služeb podniků v produkčním řetězci</p> <p>Zavedení principů průmyslu 4.0 ve firmách</p> <p>Účinné zabezpečení informačních systémů veřejné správy a adekvátní reakce na rostoucí kybernetické hrozby</p> <p>Elektronizace výkonu veřejné správy a zavedení související infrastruktury</p> <p>Modernizace a zefektivnění výroby, distribuce a akumulace energie</p> <p>Zvýšení energetické účinnosti a energetických úspor</p> <p>Zavedení inovativních nízkouhlíkových technologií</p> <p>Efektivní a šetrné využívání OZE</p> <p>Zavedení moderních a vysoce účinných způsobů výroby, distribuce a akumulace tepelné energie.</p> <p>Využití brownfieldů pro podnikatelskou činnost.</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo průmyslu a obchodu nebo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy</p>	<p>OP Životní prostředí a doprava (FS, EFRR)</p> <p>Ochrana a péče o přírodu a krajinu</p> <p>Zlepšení kvality ovzduší</p> <p>Ochrana a zlepšení stavu vody a vodního hospodářství</p> <p>Sanace míst s ekologickou zátěží a revitalizace brownfieldů</p> <p>Vytvoření zázemí pro vzdělávání pro udržitelný rozvoj</p> <p>Zavedení principů oběhové ekonomiky a účinné využívání zdrojů</p> <p>Zvýšení energetické účinnosti a energetických úspor</p> <p>Efektivní a šetrné využívání OZE</p> <p>Rozvoj a zkvalitnění liniové dopravní infrastruktury (vč. měst a jejich zázemí)</p> <p>Zavedení moderních technologií pro organizaci dopravy a snížení dopravní zátěže</p> <p>Efektivní využití multimodální nákladní dopravy</p> <p>Zvýšení využití a dostupnosti alternativních paliv v dopravě</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo životního prostředí nebo Ministerstvo dopravy</p>	<p>OP Lidské zdroje (ESF+)</p> <p>Zefektivnění veřejné správy pro poskytování kvalitních služeb</p> <p>Zvýšení účasti znevýhodněných skupin na trhu práce</p> <p>Modernizace institucí na trhu práce</p> <p>Podpora rovných příležitostí a sladování pracovního a osobního života</p> <p>Fungující systém dalšího profesního vzdělávání</p> <p>Podpora a využití pracovní mobility</p> <p>Sociální začleňování</p> <p>Sociální bydlení</p> <p>Klientsky orientované sociální služby</p> <p>Kurikula a metody výuky pro 21. století, rozvoj klíčových kompetencí</p> <p>Rovnost ve vzdělávání, jeho dostupnost a individuální přístup</p> <p>Rozvoj kapacit pro vzdělávání</p> <p>Komplexní zlepšení přípravy a rozvoje pedagogických pracovníků</p> <p>Zlepšování kvality a dostupnosti zdravotní péče</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo práce a sociálních věcí nebo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy</p>	<p>IROP (EFRR, FS)</p> <p>Regionální dopravní napojení s vazbou na síť TEN-T</p> <p>Rozvoj městské a příměstské dopravy (vč. vozového parku, přestupních terminálů, ad.)</p> <p>Nízkoemisní a bezemisní vozidla a související infrastruktura</p> <p>Zkvalitňování územní vzdělávací infrastruktury</p> <p>Sociální bydlení</p> <p>Infrastruktura sociálních služeb</p> <p>Infrastruktura zdravotních služeb</p> <p>Rozvoj inovačních aktivit ve vazbě na podporu podnikání a trh práce</p> <p>Podpora veřejné infrastruktury cestovního ruchu a kulturního dědictví</p> <p>Zkvalitňování veřejných prostranství v obcích a městech včetně zelené infrastruktury</p> <p>Revitalizace brownfieldů</p> <p>Ochrana obyvatelstva a prevence rizik</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo pro místní rozvoj</p>	<p>OP Technická pomoc a kvalita správy (ESF+/FS/EFRR)</p> <p>Řízení a koordinace Dohody o partnerství</p> <p>Podpora horizontálních otázek a partnerů</p> <p>Podpora administrativní kapacity implementace</p> <p>Vybrané činnosti na podporu veřejné správy</p> <p>Řídící orgán = Ministerstvo pro místní rozvoj</p>	<p>OP Přeshraniční spolupráce (EFRR)</p> <p>Bude upřesněno na základě spolupráce se sousedními státy</p> <p>Řídící orgán = tbc.</p>

Poznámka: NÁZVY OP A VÝČET OBLASTÍ INTERVENČÍ A FONDŮ JSOU INDIKATIVNÍ A BUDOU PŘEDMĚTEM DALŠÍHO PROJEDNÁVÁNÍ

5. Doporučení MMR k návrhu programů

Na základě výše zmíněného **MMR doporučuje schválit variantu I (tj. 7 programů)**⁷, u níž nejenže převažují výhody, ale tato varianta odpovídá i ne tolik velkému snížení alokace pro ČR a zároveň umožňuje plynulý přechod mezi programovými obdobími (a eliminuje tak rizika spojená se zpožděním, adaptací na změny, přípravou reforem a větší přesunů – ať už agend či lidského kapitálu). Tento přístup je navíc nejen logický, ale také pragmatický, neboť pakliže bude platit pravidlo $n+2$ ⁹ pro příští období, bude se ihned na počátku nového období sbíhat ukončování, vč. poslední $n+3$ a rozběhnutí nového období s pravidlem $n+2$.

Pakliže systém nevykazuje významné strukturální problémy či problémy zásadního charakteru, měly by být i změny implementační struktury a předvídatelné, nikoliv překotné či radikální.

V průběhu přípravy operačních programů může také dojít (mj. s ohledem na průběh vyjednávání EU legislativy, návrhům v rámci evropského semestru či s ohledem na další významné faktory) k případnému doplnění/změně obsahového zaměření programu, změně fondů určených v rámci programů či i samotného názvu programu. Změny budou diskutovány ve spolupráci řídicích orgánů a MMR, případně dalších relevantních partnerů.

⁷ A také schválit MMR mandát pro přípravu a vyjednání programů přeshraniční spolupráce.

⁹ Současné pravidlo $n+3$ v období 2014-2020 bylo ze strany EK vytvořeno pro zajištění plynulého čerpání prostředků ESIF v rámci jednoho programovacího období. Podle tohoto pravidla musí být alokace podpory pro $n+x$ rok vyčerpána v následujících třech letech. Dle návrhu EK pro období po roce 2020 počítá se zkrácením termínu pro čerpání na dva roky.

6. Seznam použitých zdrojů

Strategické, evaluační, analytické podklady resortů

7. Kohezní zpráva (EK, 2017)

Akční plán Práce 4.0 (ÚV ČR, 2017, pracovní verze)

Akční plán pro rozvoj digitálního trhu (ÚV ČR, 2015)

Akční plán pro Společnost 4.0 (ÚV ČR, 2017, pracovní verze)

Akční plány Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí (MZd, 2015)

Audit vzdělávacího systému v ČR: rizika a příležitosti (EDUin, 2016)

Iniciativa Průmysl 4.0 (MPO, 2016)

INKA - Inovační kapacita ČR: hlavní závěry ověřovacích analýz (TA ČR, 2016)

Koncepce památkové péče v ČR pro období 2017–2020

Koncepce vězeňství ČR do roku 2025 (MSp, 2016)

Koncepce ochrany obyvatelstva ČR (MV, 2015)

Makroekonomická a sektorová analýza ČR (MMR, 2017)

Makroekonomická predikce ČR (MF, 2017)

Memorandum a Akční plán o budoucnosti automobilového průmyslu v ČR (MPO, 2017)

Národní investiční strategie - investiční plán ČR (2017, pracovní verze)

Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (ÚV ČR, 2012)

Národní program reforem ČR (ÚV ČR, 2017)

Národní strategie protidrogové politiky 2010-2018 (ÚV ČR, 2010)

Národní strategie rozvoje sociálních služeb 2016–2025 (MPSV, 2016)

Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR (MŠMT, 2014)

Nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců na českém trhu práce (AMSP ČR/ČTK, 2017)

Ověřovací studie prostředí pro realizaci intervencí prioritních os 1, 2 a 3 OP VVV a ověření relevance jejich specifických cílů (MŠMT, 2017)

Státní politika životního prostředí 2012-2020 (MŽP, 2013)

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (MŽP, 2015)

Politika ochrany klimatu v ČR (MŽP, 2017)

Plán odpadového hospodářství ČR 2015–2024

Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1 (MMR, 2015)

Státní energetická koncepce ČR 2015–2040 (MPO, 2015)

Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025)

Strategický rámec ČR 2030 (ÚV ČR, 2017)

Strategický rámec rozvoje veřejné správy 2014–2020 (MV, 2015)

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021-2027 (MMR, 2017, pracovní verze, analytický podklad)

Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030 (MZe, 2016)

Strategie sociálního začleňování 2014–2020 (MPSV, 2014)

Strategie reformy psychiatrické péče (MZd, 2013)

Veřejné výdaje a fondy EU 2007–2015 (MMR, 2017)

Vzdělávání 4.0 (MŠMT, 2017, pracovní verze)

Zásady urbánní politiky II (MMR, 2017, pracovní verze)

Zmapování a syntéza poznatků o výsledcích a přínosech EU fondů v období 2007–2013 (MMR, 2017)

Zpráva o pokroku při provádění Dohody o partnerství k 31. 12. 2016 (MMR, 2017)

Zpráva o realizaci Národního programu reforem České republiky 2017 (ÚV ČR, 2016)

Zvláštní zpráva č. 5 - Nezaměstnanost mladých lidí (EÚD, 2017)